

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Stanislava Brezulová

**Svolání valné hromady tuzemské kapitálové
společnosti**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Petr Tomášek, Ph.D.

Katedra: obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 1. 11. 2020

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 158.380 znaků včetně mezer.

Stanislava Brezulová

V Praze dne 1. 11. 2020

Poděkování

Na prvním místě děkuji JUDr. Petrovi Tomáškoví, Ph.D., za odborné vedení, cenné rady, vstřícnost a ochotu při vedení mé diplomové práce. Poděkování patří také mé rodině, především mým rodičům Stance a Róbertovi a prarodičům, za jejich podporu během celého studia. Velké děkuji patří mému příteli, který při mně stál a motivoval mě po celou dobu mého vysokoškolského studia, a všem přátelům, kteří mi byli oporou.

Obsah

Úvod.....	1
1. Svolení valné hromady	4
1.1. Právní povaha svolání valné hromady	5
1.2. Shrnutí	8
2. Osoby a orgány oprávněné ke svolání valné hromady	9
2.1. Statutární orgán.....	10
2.1.1. Jednatel	10
2.1.2. Představenstvo nebo jeho člen	11
2.1.3. Správní rada nebo její člen.....	13
2.2. Společník	14
2.3. Dozorčí rada nebo její člen	15
2.4. Kvalifikovaný společník a kvalifikovaný akcionář	17
2.4.1. Kvalifikovaný společník	17
2.4.2. Kvalifikovaný akcionář.....	20
2.5. Likvidátor	24
2.6. Opatrovník.....	25
2.7. Shrnutí	26
3. Důvody a lhůty pro svolání valné hromady.....	28
3.1. Svolení řádné valné hromady	28
3.1.1. Uplynutí času.....	29
3.2. Svolení mimořádné valné hromady	31
3.2.1. Hrozící úpadek; ztráta	31
3.2.2. Vážný důvod	32
3.2.3. Zájem společnosti.....	33
3.2.4. Neexistence jednatele (představenstva) nebo jeho dlouhodobé neplnění povinností.....	33
3.2.5. Žádost ze strany kvalifikovaného společníka či akcionáře	33
3.3. Svolení náhradní valné hromady	34
3.4. Důsledky nesvolání valné hromady.....	37
3.5. Shrnutí	37
4. Způsob svolání valné hromady	38
4.1. Právní povaha pozvánky.....	39
4.2. Doručení a zveřejnění pozvánky	40
4.2.1. Včasnost doručení pozvánky.....	40
4.2.2. Zveřejnění pozvánky na internetových stránkách	43
4.3. Náležitosti pozvánky	44

4.3.1.	Místo, datum a hodina konání valné hromady	46
4.3.2.	Pořad jednání valné hromady	48
4.3.3.	Návrh usnesení valné hromady	48
4.3.4.	Přílohy	50
4.3.5.	Podpis	51
4.4.	Vzdání se práva na včasné a řádné svolání valné hromady	52
4.5.	Shrnutí	53
5.	Odvolání, odložení a další změny valné hromady	55
5.1.	Doplnění bodu pořadu jednání valné hromady	55
5.2.	Změna místa valné hromady	56
5.3.	Odvolání a odložení valné hromady	56
5.4.	Shrnutí	60
Závěr	61
Seznam použitých zdrojů		64
Název diplomové práce, abstrakt a 3 klíčová slova v českém jazyce		71
Název diplomové práce, abstrakt a 3 klíčová slova v anglickém jazyce		72

Úvod

Základním cílem a smyslem této diplomové práce je popsat právní úpravu svolání valné hromady v tuzemských kapitálových společnostech,¹ tedy společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti, a poukázat na základní rozdíly v právní úpravě těchto dvou typů společností. Současně se v práci zaměřím na změny, které přinesla tzv. velká novela² zákona o obchodních korporacích³ s účinností od 1. ledna 2021 v dané problematice.

Dané téma jsem si zvolila vzhledem k aktuálnosti a důležitosti, kdy se zvolené téma dotýká všech kapitálových společností v České republice,⁴ jelikož jak je pojednáno v této práci, každá společnost má povinnost svolat valnou hromadu alespoň jednou ročně k projednání řádné účetní závěrky. Je důležité, aby svolavatel valnou hromadu svolal řádně, neboť pochybení při svolání valné hromady mohou vést k vyslovení neplatnosti usnesení přijatých na takto vadně svolané valné hromadě. S ohledem na malý počet akciových společností s akciemi přijatými k obchodování na evropském regulovaném trhu⁵ se budu jen velmi okrajově zabývat svoláním valné hromady těchto společností.⁶

¹ Z nadnárodních forem patří mezi kapitálové společnosti i evropská společnost. Vzhledem k omezení tématu na tuzemské kapitálové společnosti se evropskou společností v této práci nebudu zabývat. Srov. ČERNÁ, Stanislava. In: ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena a kolektiv. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 637 s. ISBN: 978-80-7478-735-5, s. 94.

² Zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), v platném znění (dále jako „**novela zákona o obchodních korporacích**“ či v kontextu jen „**novela zákona**“).

³ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), v platném znění (dále jako „**zákon o obchodních korporacích**“, „**ZOK**“ či v kontextu jen „**zákon**“).

⁴ Podle údajů Českého statistického úřadu bylo ke dni 30. června 2020 registrováno v České republice 521 321 obchodních společností, z toho 485 803 společností s ručením omezeným a 26 609 akciových společností. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/organizacni-statistika-2-ctvrtleti-2020>.

⁵ Podle vlastního zpracování L. Gernatové bylo v roce 2016 na Burze cenný papírů Praha a.s. a RM-SYSTÉMu, české burze cenných papírů a.s. 39 kótovaných akciových společností. GERNATOVÁ, Lucie. *Odlíšnosti kapitálové struktury podniků na burze kótovaných a nekótovaných*. Liberec, 2016. 91 s. Diplomová práce. Technická univerzita v Liberci, Ekonomická fakulta, s. 90–91. Dostupné z: www.dspace.tul.cz.

⁶ Rozšiřující pravidla pro svolání valné hromady tzv. kótovaných akciových společností jsou upravena v zákoně č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, v platném znění (dále jako „**zákon o podnikání na kapitálovém trhu**“ nebo „**ZPKT**“), který implementuje požadavky kladené Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi (dále jako „**Směrnice**“).

Tato diplomová práce je rozdělena na pět částí, které se dále člení na kapitoly a na dílčí body jednotlivých kapitol. V jednotlivých kapitolách nejprve popíšu právní úpravu ve společnosti s ručením omezeným a následně v akciové společnosti. Zaměřím se na nejčastější otázky a rozporné názory odborné literatury a pokusím se na ně nalézt odpověď. Na konci každé části uvedu krátké shrnutí, kde zmíním případné rozdíly v právní úpravě společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

V první části se budu zabývat právní povahou svolání valné hromady, kde uvedu vývoj judikatury Nejvyššího soudu České republiky k této otázce. Následně v další části vyjmenuji osoby a orgány oprávněné ke svolání valné hromady. Upozorním na podstatnou změnu v akciové společnosti s monistickým systémem vnitřní struktury, kde novelou zákona o obchodních korporacích došlo ke zrušení orgánu statutárního ředitele. Do této novely se v odborné literatuře rozcházejí názory, zda je v monistické struktuře akciové společnosti oprávněn ke svolání valné hromady statutární ředitel, či správní rada.

Poté se zaměřím na nejčastější důvody svolání valné hromady a na lhůty, které je potřeba dodržet. V této části bude pojednáno o tom, zda je možné ve společnosti s ručením omezeným analogicky aplikovat právní úpravu svolání náhradní valné hromady akciové společnosti. Zmíním také důsledky porušení povinnosti svolat valnou hromadu.

Dále se budu zabývat způsobem svolání valné hromady, tedy oznámením o jejím konání společníkům či akcionářům pozvánkou. Zaměřím se na právní povahu pozvánky a s tím související otázku, zda je na pozvánce vyžadován podpis svolavatele, a jestliže je vyžadován, jaký vliv na podpis má způsob jednání za společnost zapsaný v obchodním rejstříku, kdy jsou například dva individuální jednatelé oprávněni jednat za společnost společně (tzv. „pravidlo čtyř očí“). Zmíním také důležité závěry judikatury k včasnosti doručení pozvánky a místu konání valné hromady. V neposlední řadě odpovím na otázku, zda je společnost s ručením omezeným povinna zveřejnit pozvánku na valnou hromadu na svých internetových stránkách, má-li je zřízeny.

V poslední části se zamyslím nad možností a podmínkami odvolání a odložení valné hromady, pro kterou v právní úpravě společnosti s ručením omezeným nenajdeme žádné ustanovení, tedy zda je možnost analogického dovození z právní úpravy akciové společnosti, která tyto možnosti výslovně upravuje. Konečně se budu také věnovat případným změnám v místě a pořadu jednání valné hromady.

V závěru má práce za cíl poskytnout shrnutí právní úpravy svolání valné hromady a rozdíly, které klade na svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti, a dále odpovědi na vymezené otázky.

Z výkladových metod jsou v mé práci použity zejména metody gramatická, logická a komparativní.

Při zpracování své diplomové práce budu vycházet z názorů odborné literatury a souběžně u jednotlivých bodů upozorním na závěry, které k dané problematice zaujala judikatura soudů. S přihlédnutím k tématu práce, které se týká tuzemské kapitálové společnosti, budu pracovat se zahraničními zdroji a porovnávat českou právní úpravu s úpravou jiných států v omezené míře, kdy k vybraným ustanovením zmíním polskou a slovenskou právní úpravu či judikaturu.

Ráda bych upozornila, že nevyplývá-li z textu něco jiného, pod pojmem společník se rozumí také akcionář a pod pojmem společenská smlouva také stanovy, to nevylučuje, že v některých částech textu používám oba pojmy současně.

1. Svolaání valné hromady

Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti,⁷ který rozhoduje o jejích klíčových otázkách. K. Eichlerová zastává názor, že se jedná o trvalý orgán, který se schází k jednání anebo rozhodování mimo něj a je složený výlučně ze všech společníků (akcionářů).⁸ S takovým názorem nesouhlasí I. Rada, podle něhož valná hromada existuje jen po dobu, co se koná, a je tvořena společníky (akcionáři) na ní přítomnými.⁹ Jedním ze základních práv společníků i akcionářů je se podílet na řízení společnosti a toto právo vykonávají zejména účastí na valné hromadě a hlasováním na ní. Pro akcionáře je konání valné hromady důležité také proto, aby měli možnost uplatnit své právo na vysvětlení (§ 357 a násl. ZOK), kdy na rozdíl od společníků¹⁰ toto právo mohou uplatnit pouze na valné hromadě. Pro to, aby se valná hromada mohla konat a společníci a akcionáři se tak mohli podílet na přijímání usnesení, je nezbytné valnou hromadu svolat. Valnou hromadu je důležité svolat správným postupem,¹¹ neboť podle Nejvyššího soudu ČR lze napadat usnesení přijatá na valné hromadě mimo jiné pro nezákonnost postupu při svolání valné hromady.¹²

Zákon v poměrech společnosti s ručením omezeným nerozlišuje valnou hromadu podle pravidelnosti jejího svolání, u akciové společnosti zákon rozeznává valnou hromadu řádnou a náhradní.¹³ Přesto se v praxi setkáváme s označením a rozlišováním valné hromady jako řádné, mimořádné a náhradní. Řádná valná hromada je ta, jež se koná pravidelně ve lhůtách stanovených zákonem či společenskou smlouvou nebo stanovami. Valná hromada svolávaná mimo tyto lhůty se označuje jako mimořádná. Rozlišování valné hromady na řádnou a mimořádnou je formální, resp. stylistické.¹⁴ Není-li řádná (nebo mimořádná) valná hromada

⁷ Ustanovení § 44 odst. 1 ZOK.

⁸ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ 2015, op. cit. sub 1, s. 339.

⁹ RADA, Ivan. Povaha valné hromady a povinnosti uložené statutárnímu orgánu v souvislosti s jejím konáním. *Právní rozhledy*. 2003, č. 8. ISSN 1210-6410, s. 384.

¹⁰ Společník má právo požadovat informace na valné hromadě i mimo ni. Srov. ustanovení § 155 ZOK.

¹¹ Proces svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným je upraven v ustanoveních § 181 až § 187 ZOK a v akciové společnosti v ustanoveních § 366 až § 369, § 402 až § 411 a § 414 ZOK.

¹² Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. května 2006, sp. zn. 29 Odo 1168/2005.

¹³ Ustanovení § 407 odst. 1 písm. c) ZOK. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném od 1. 7. 2013 do 31. 12. 2013 (dále jako „obchodní zákoník“), rozlišoval v ustanovení § 184a odst. 3 písm. c) valnou hromadu řádnou, mimořádnou a náhradní.

¹⁴ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. 696 s. ISBN 978-80-7478-633-4, s. 274.

akciové společnosti usnášeníschopná, svolává se náhradní valná hromada.¹⁵ Možností svolat náhradní valnou hromadu ve společnosti s ručením omezeným se budu zabývat dále ve třetí části práce.

1.1. Právní povaha svolání valné hromady

V odborné literatuře a judikatuře se vedou spory o povahu svolání valné hromady. K. Eliáš je názoru, že rozhodnutí o svolání valné hromady nepochybně náleží do sféry obchodního vedení.¹⁶ Oproti tomu shodně I. Pelikánová¹⁷ i T. Dvořák¹⁸ uvádí, že svolání valné hromady je vždy projevem vůle společnosti vůči jejím společníkům a v případě, kdy valnou hromadu svolává společník, jedná jako zákonný zástupce společnosti.

K dané problematice se vyjádřil Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí následovně: „Svolání valné hromady společnosti s ručením omezeným nelze považovat za jednání společnosti ve vztahu ke třetím osobám, ani za součást obchodního vedení společnosti. Svolání valné hromady je zvláštní, zákonem výslovně stanovenou povinností, kterou jednatelé plní nad rámec obchodního vedení společnosti.“¹⁹ Nejvyšší soud tak poukazuje na skutečnost, že svolání valné hromady nemůže být považováno za jednání společnosti ve vztahu ke třetím osobám, jelikož společníci (akcionáři), kteří na valné hromadě vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti, nejsou ve vztahu k společnosti třetími osobami. Navíc tak výslovně vyplývá z dikce ustanovení § 128 odst. 1 obchodního zákoníku (§ 181 odst. 1 ZOK), které stanoví, že valnou hromadu svolává jednatel, nikoli společnost. Dále konstatuje, že svolání valné hromady je vnitřní záležitostí společnosti. Nejedná se ale ani o obchodní vedení společnosti, jelikož „obchodní vedení směřuje dovnitř společnosti a jde při něm o řízení společnosti, zejména tak o realizaci její podnikatelské činnosti.“²⁰ J. Holejšovský navazuje

¹⁵ Ustanovení § 414 ZOK.

¹⁶ ELIÁŠ, Karel. *Společnost s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: Prospektum, 1997. 254 s. ISBN 80-7175-047-6, s. 134.

¹⁷ PELIKÁNOVÁ, Irena. *Komentář k obchodnímu zákoníku. 1 díl*. 4. vydání. Praha: ASPI Publishing, 2004. 607 s. ISBN 80-7357-009-2, s. 236.

¹⁸ DVOŘÁK, Tomáš. *Valná hromada s.r.o.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 464 s. ISBN 978-80-7357-710-0, s. 127. Shodně také v op. cit. sub 14, s. 275.

¹⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. dubna 1997, sp. zn. 1 Odon 2/97. Obdobně rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. listopadu 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004 či usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. 35 Odo 755/2005. Nejvyšší soud ČR v usnesení ze dne 5. dubna 2006, sp. zn. 5 Tdo 9/2006, opětovně potvrdil, že svolání valné hromady nenáleží do obchodního vedení společnosti.

²⁰ Tamtéž.

na zmíněné rozhodnutí a přiklání se k názoru, že jednatelé svolávají valnou hromadu jménem společnosti. Uvádí, že jednatel tak svoji povinnost svolat valnou hromadu činí coby vnitřní úkon jménem společnosti vůči společníkovi a konstatuje, že tento názor není v rozporu se zmíněnou judikaturou Nejvyššího soudu ČR.²¹

Nicméně nedávné rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, které se sice primárně netýkalo svolání valné hromady, přesto se v něm soud zabýval právní povahou pozvánky a povinností svolání valné hromady, přinesl v této otázce nový závěr, kdy bylo řečeno: „*Obdobně například zákon sice výslovně upravuje, kdo je oprávněn svolat valnou hromadu společnosti [...], nicméně pozvánka na valnou hromadu je právním jednáním společnosti, jež za společnost činí k tomu oprávněná osoba (jako její zástupce). To, že jde o právní jednání společnosti, ostatně potvrzuje výslovně § 193 odst. 2 z. o. k., jenž přičítá povinnost svolat valnou hromadu v souladu se zákonem a společenskou smlouvou společnosti.*“²² Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí vyslovil myšlenku, že svolání valné hromady je právním jednáním a povinnost svolat valnou hromadu náleží společnosti, kdy osoby oprávněné ke svolání valné hromady tak činí coby zástupci společnosti. Ostatně na toto rozhodnutí bylo následně odkazováno v dalším rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, v němž dovolatelka namítala, že na doručence zásilky doručované kurýrní službou, která obsahovala pozvánku na valnou hromadu, nebyl jako odesílatel označen jednatel, který v souladu se společenskou smlouvou svolává valnou hromadu, ale samotná společnost. Nejvyšší soud v něm vyslovil stejný názor jako výše, a to, že jednatel svolává valnou hromadu jako zástupce společnosti, tudíž k pochybení v označení odesílatele nedošlo.²³ Ke stejnému závěru došli V. Filip a D. Fyrbach, podle nichž má svolání valné hromady od účinnosti zákona o obchodních korporacích povahu právního jednání a svolavatel vystupuje jako zástupce společnosti.²⁴

Daná rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR si odporují v tom, komu je povinnost svolat valnou hromadu přičítána. První rozhodnutí²⁵ stanoví, že je jednatelovou zákonnou povinností svolat valnou hromadu a vychází tak z díkce ustanovení § 128 odst. 1 obchodního zákoníku (§ 181 odst. 1 ZOK), ze které doslova vyplývá, že valnou hromadu svolává jednatel, nikoli

²¹ HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 552 s. ISBN 978-80-7400-391-2, s. 78-79.

²² Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. března 2020, sp. zn. 27 Cdo 4108/2018.

²³ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. dubna 2020, sp. zn. 27 Cdo 2947/2018.

²⁴ FILIP, Václav, FYRBACH, David. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 616 s. ISBN 978-80-7552-231-3, s. 230.

²⁵ Viz op. cit. sub 19.

společnost. Oproti tomu druhé rozhodnutí²⁶ vychází z ustanovení § 193 odst. 2 ZOK, které poukazuje na povinnost společnosti svolat valnou hromadu v souladu se zákonem a společenskou smlouvou. Vyjdeme-li z předpokladu, že zákon sice výslovně činí z jednatele osobu povinnou ke svolání valné hromady v zákonem nebo společenskou smlouvou určených případech,²⁷ nad to ale opravňuje i jiné osoby a orgány ke svolání valné hromady, např. neměli společnost jednatele, valnou hromadu je oprávněn svolat kterýkoli společník. Ostatně J. Pokorná uvádí, že ustanovení § 181 ZOK poukazuje pouze na to, kdo obvykle svolává valnou hromadu.²⁸ Všechny osoby oprávněné ke svolání valné hromady musí dodržovat způsob svolání valné hromady v souladu se zákonem a společenskou smlouvou. Poruší právo společníka závažným způsobem při svolání valné hromady nebo v jejím průběhu může společnost,²⁹ nikoli její svolavatelé. Z tohoto důvodu se domnívám, že povinnost svolat valnou hromadu v souladu se zákonem a společenskou smlouvou dopadá na společnost. Zákon vyjmenovává pouze osoby oprávněné svolat valnou hromadu, kdy primárně tak za společnost činí jednatel jako její zástupce. Nicméně to nezabavuje jednatele povinnosti konat s péčí řádného hospodáře při svolání valné hromady. Jak poukazuje nedávný rozsudek Vrchního soudu v Olomouci³⁰, součástí péče řádného hospodáře jednatele je svolání valné hromady v souladu se zákonem a společenskou smlouvou, pokud ovšem jednatel tuto povinnost poruší a vznikne společnosti v přičinné souvislosti s tímto porušením škoda spočívající v náhradě nákladů řízení o vyslovení neplatnosti usnesení přijatých na takto vadně svolané valné hromadě, je jednatel povinen tuto škodu společnosti nahradit.³¹

²⁶ Viz op. cit. sub 22.

²⁷ Srov. ustanovení § 181 a § 182 ZOK.

²⁸ POKORNÁ, Jarmila. K § 181 [Svolání valné hromady jednatelem k pravidelnému zasedání]. In: ALEXANDER, Juraj, ARABASZ, Jindřich, ČÁP, Zdeněk a kolektiv. *Zákon o obchodních korporacích: Komentář* [online]. Praha: Wolters Kluwer, 2014 [cit. 26. 8. 2020]. ISBN 978-80-7478-537-5 (dále jako „**Komentář ASPI**“). Dostupné z: www.noveaspi.cz pod identifikačním číslem ASPI: KO90_2012CZ.

²⁹ Srov. ustanovení § 193 odst. 2 ZOK.

³⁰ Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. března 2020, sp. zn. 5 Cmo 38/2020.

³¹ JANOŠEK, Vladimír. Odpovědnost jednatele za škodu způsobenou nezákonným svoláním valné hromady. *EPRAVO.CZ* [online]. Publikováno 18. 6. 2020 [cit. 26. 8. 2020], ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/odpovednost-jednatele-za-skodu-zpusobenou-nezakonnym-svolanim-valne-hromady-111268.html>.

1.2. Shrnutí

Svolání valné hromady je nezbytným předpokladem pro její konání a tím dané možnosti společníkům a akcionářům podílet se na řízení společnosti a rozhodování o jejích klíčových otázkách hlasováním na valné hromadě.

Svolání valné hromady není součástí obchodního vedení společnosti, podle nejnovější judikatury Nejvyššího soudu ČR se jedná o právní jednání společnosti. Společnost má povinnost svolat valnou hromadu v souladu se zákonem a společenskou smlouvou (stanovami) a svolavatelé valné hromady tak činí za společnost jako její zástupci.

2. Osoby a orgány oprávněné ke svolání valné hromady

Zákon výslovně stanoví, kdo a za jakých podmínek je oprávněn svolat valnou hromadu. Tuto pravomoc svěřuje jednatelem, společníkovi, dozorčí radě a kvalifikovanému společníkovi společnosti s ručením omezeným. V akciové společnosti s dualistickým systémem vnitřní struktury tuto pravomoc má představenstvo (nebo jeho člen), dozorčí rada (nebo její člen) a kvalifikovaní akcionáři zmocnění soudem, naproti tomu v akciové společnosti s monistickým systémem vnitřní struktury (po novele zákona) správní rada (nebo její člen) a kvalifikovaní akcionáři zmocnění soudem. Nachází-li se společnost v likvidaci, je oprávněn svolat valnou hromadu i likvidátor, ale pouze k dosažení účelu likvidace. Má-li společnost soudně jmenovaného opatrovníka, i ten je oprávněn svolat valnou hromadu.

Otázkou zůstává, zda společenská smlouva či stanovy mohou rozšířit osoby oprávněné ke svolání valné hromady. J. Holešovský zastává názor, že společenská smlouva může rozšířit seznam osob oprávněných ke svolání valné hromady, např. o prokuristu.³² Shodně uvádí možnost rozšířit společenskou smlouvou právo žádat o svolání valné hromady na fakultativní orgány společnosti.³³ Naproti tomu T. Dvořák upozorňuje, že se jedná o kogentní úpravu a společenská smlouva tak nemůže rozšířit seznam osob oprávněných ke svolání valné hromady.³⁴ Stejný názor zastávají V. Filip a D. Fyrbach, kteří pohlíží na právní úpravu v této problematice jako na statusovou otázku, tudíž kogentní povahy, proto nelze okruh svolavatelů měnit a rozšiřovat jej.³⁵

Přikláním se k názoru, že společenská smlouva či stanovy nemohou rozšiřovat okruh osob oprávněných ke svolání valné hromady a měnit podmínky stanovené zákonem. Domnívám se, že pokud by měl zákonodárce takový úmysl, výslovně by tak uvedl v zákoně stejně jako například umožňuje dispozitivnost stanovení lhůty ke svolání valné hromady.³⁶ Tedy, pokud zákon upravuje osoby oprávněné ke svolání valné hromady a podmínky, za kterých ji mohou svolat, z toho *a contrario* vyplývá, že je nelze měnit. Například v polské

³² HOLEJŠOVSKÝ 2011, op. cit. sub 21, s. 81.

³³ HOLEJŠOVSKÝ 2011, op. cit. sub 21, s. 76.

³⁴ DVOŘÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 275.

³⁵ FILIP, FYRBACH 2016, op. cit. sub 24, s. 228. To, že se jedná o statusovou otázku potvrzuje i stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. ledna 2016, sp. zn. Cjpn 204/2015.

³⁶ Srov. ustanovení § 181 a § 402 ZOK.

právní úpravě zákonodárce výslovně dovolil, že společenská smlouva spólki z ograniczoną odpowiedzialnością může přiznat právo svolat valnou hromadu i třetím osobám.³⁷

2.1. Statutární orgán

2.1.1. Jednatel

Z ustanovení § 181 a § 182 zákona o obchodních korporacích vyplývá, že primárně je ke svolání valné hromady společnosti s ručením omezeným oprávněn jednatel. Ten je také v naprosté většině jejím svolavatelem.³⁸ Jednatel je oprávněn svolat valnou hromadu prakticky kdykoli, není omezen žádnou podmínkou, ba naopak zákon stanoví, kdy je povinen valnou hromadu svolat.³⁹ Jednatel je povinen svolat valnou hromadu alespoň jednou za účetní období k projednání řádné účetní závěrky, dále v případě hrozícího úpadku společnosti či z jiných vážných důvodů. Společenská smlouva může stanovit další případy, kdy je jednatel povinen svolat valnou hromadu či uložit její častější svolání než stanoví zákon. Blíže se k zákonným obligatorním důvodům svolání valné hromady vyjádřím v následující části.

Má-li společnost více jednatelů, kteří tvoří kolektivní orgán, je oprávněn svolat valnou hromadu kterýkoli z nich. Pokud má společnost více jednatelů, kteří podle společenské smlouvy tvoří kolektivní orgán na základě ustanovení § 44 odst. 5 ve spojení s ustanovením § 194 odst. 2 ZOK, pak tento kolektivní orgán rozhoduje o svolání valné hromady na svém zasedání ve sboru.⁴⁰ O tomto rozhodnutí je třeba pořádat zápis dle ustanovení § 194 odst. 2 ve spojení s § 440 odst. 2 ZOK.⁴¹ Přestože zákon v ustanovení § 194 odst. 2 neodkazuje na obdobné použití ustanovení § 402 odst. 2, kde zákon umožňuje i jednotlivému členu představenstva či správní rady akciové společnosti svolat valnou hromadu, a ani nedává žádné

³⁷ Čl. 235 § 3 Ustawa z dnia 15 wrzesnia 2000 r. (Dz. U. 2000, Nr 94, poz. 1031) Kodeks spółek handlowych.

³⁸ DVOŘÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 275.

³⁹ DOČKAL, Tomáš. Kdo je oprávněn svolat zasedání valné hromady společnosti s ručením omezeným? *Rekodifikace & praxe*. 2016, č. 1. ISSN 1805-6822, s. 28.

⁴⁰ Srov. ustanovení § 156 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jako „občanský zákoník“ nebo „OZ“), který obsahuje úpravu usnášeníschopnosti – kolektivní orgán je schopen usnášet se za přítomnosti nebo jiné účasti většiny členů. Z ustanovení § 194 odst. 2 ZOK, který odkazuje na obdobné použití ustanovení § 440 odst. 1 ZOK vyplývá, že jednatelé, kteří tvoří kolektivní orgán, rozhodují většinou hlasů přítomných členů, ledaže společenská smlouva určí vyšší počet.

⁴¹ JOSKOVÁ, Lucie. Kdy a jak svolat valnou hromadu s.r.o.? *Rekodifikace & praxe*. 2014, č. 4. ISSN 1805-6822, s. 17.

jiné vodítko, jak postupovat v případě, kdy by se sbor jednatelů nedohodl, odborná literatura dovozuje, že v případě nutnosti je oprávněn kterýkoli jednatel ke svolání valné hromady.⁴²

V praxi může nastat situace, kdy společnost má více jednatelů, kteří nekoordinují své kroky a svolají valnou hromadu současně na různé termíny. Nicméně zákon neomezuje počet současně svolaných valných hromad, a proto by všechny svolané valné hromady mohly proběhnout. Jednatelé by v takovém případě mohli odpovídat za vzniklou škodu porušením péče řádného hospodáře nehospodárným svoláváním více valných hromad, na platnost usnesení valných hromad by to ovšem vliv nemělo.⁴³

Jednatel musí svoji funkci vykonávat osobně dle ustanovení § 159 odst. 2 OZ. Podle názoru P. Šuka se tak nadále uplatní závěry judikatury Nejvyššího soudu ČR,⁴⁴ kdy nelze dovozovat oprávnění třetí osoby ke svolání valné hromady z plné moci udělené jednatelem k zastupování společnosti při všech právních jednáních, tzv. generální plné moci. Rozhodnutí o svolání valné hromady a jejím pořadu musí učinit jednatel osobně, nemůže k tomu zmocnit třetí osobu. Jednatel je ale oprávněn poté, co učiní rozhodnutí o svolání valné hromady a jejím pořadu, pověřit třetí osobou realizací tohoto rozhodnutí včetně vyhotovení pozvánky a její odeslání společníkům.⁴⁵

2.1.2. Představenstvo nebo jeho člen

V akciové společnosti s dualistickým systémem vnitřní struktury je dle ustanovení § 402 a § 403 ZOK primárním svolavatelem představenstvo, které má povinnost svolat valnou hromadu alespoň jednou za účetní období, nestanoví-li stanovy častější lhůtu. Tvoří-li představenstvo kolektivní orgán (neurčí-li stanovy, že představenstvo tvoří jeden člen na základě ustanovení § 439 odst. 1 ZOK), musí se na svolání valné hromady usnést většinou hlasů členů představenstva přítomných na zasedání tohoto kolektivního orgánu.⁴⁶ To neplatí,

⁴² JOSKOVÁ, Lucie, PRAVDOVÁ, Markéta, DVOŘÁKOVÁ, Eva. *Nová společnost s ručením omezeným: právo, účetnictví, daně*. 3. vydání. Praha: Grada Publishing, 2018. 240 s. ISBN 978-80-271-0872-5, s. 157. Shodně také OSWALDOVÁ, Michaela. Svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným a v akciové společnosti. *Ad Notam*. 2016, č. 2. ISSN 1211-0558, s. 12.

⁴³ ČECH, Petr. Svolání valné hromady. *Právní rádce*. 2008, č. 10. ISSN 1210-4817, s. 5.

⁴⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR 29. listopadu 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004.

⁴⁵ ŠUK, Petr. K § 181 [Pravidelné jednání valné hromady]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr: *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 1128 s. ISBN 978-80-7400-540-4, s. 386 (dále jako „**Komentář C. H. Beck**“). Shodně usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. dubna 2018, sp. zn. 7 Cmo 498/2016.

⁴⁶ Srov. ustanovení § 440 odst. 1 ZOK. Pro úpravu usnášeníschopnosti srov. ustanovení § 156 odst. 1 OZ.

je-li působnost představenstva rozdělena dle ustanovení § 156 odst. 2 OZ a záležitosti související se svoláním valné hromady jsou svěřeny do kompetence jednoho člena představenstva – v takovém případě rozhoduje o svolání valné hromady tento člen představenstva.⁴⁷ Představenstvo či jeho člen může pověřit realizací rozhodnutí svolat valnou hromadu třetí osobu, uplatní se tak závěr uvedený výše.

Nesvolá-li představenstvo valnou hromadu bez zbytečného odkladu tam, kde to zákon vyžaduje, či není-li schopné se dlouhodobě usnášet, je oprávněn svolat valnou hromadu člen představenstva. Posouzení, zda je představenstvo nečinné a je naplněn předpoklad „bez zbytečného odkladu“, je ponecháno členovi představenstva. Bez zbytečné odkladu znamená bezodkladně při zachování obvyklé doby pro zajištění potřebných kroků ke svolání valné hromady.⁴⁸ Situace, kdy představenstvo není schopno se dlouhodobě usnášet, může nastat, pokud počet členů představenstva klesne pod polovinu, nebo pokud někteří členové představenstva dlouhodobě neplní své povinnosti. Svolá-li valnou hromadu člen představenstva, aniž by byly splněny předpoklady pro vznik oprávnění tak učinit, může být tato skutečnost důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.⁴⁹

Podle usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. srpna 2006, sp. zn. 29 Odo 1023/2005, je oprávněn svolat valnou hromadu i bývalý člen představenstva, pokud by všem členům představenstva zanikla jejich funkce. V konkrétním rozhodnutí se Nejvyšší soud zabýval svoláním členské schůze Česko-čínské obchodní komory, přesto je však tento závěr dle P. Čecha na základě odůvodnění rozhodnutí přenositelný jak na akciovou společnost, tak na společnost s ručením omezeným.⁵⁰ Obdobně Nejvyšší soud ČR v usnesení ze dne 27. listopadu 2011, sp. zn. 29 Cdo 3779/2011, připustil možnost svolání valné hromady bývalými členy představenstva za situace, kdy se valné hromady zúčastnili všichni akcionáři.⁵¹

⁴⁷ ČECH, Petr, ŠUK, Petr: *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. 1. vydání. Praha: BOVA POLYGON, 2016. 376 s. ISBN 978-80-7273-177-0, s. 336.

⁴⁸ HAMPEL, Petr. K § 402 [Svolání valné hromady]. In: BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kolektiv. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 2733 s. ISBN: 978-80-7380-451-0, s. 1679 (dále jako „**Komentář Aleš Čeněk**“).

⁴⁹ ŠUK, Petr. K § 402 [Svolání valné hromady představenstvem]. In: *Komentář C. H. Beck*, op. cit. sub 45, s. 686.

⁵⁰ ČECH 2008, op. cit. sub 43, s. 8.

⁵¹ Shodně pro společnost s ručením omezeným usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. prosince 2007, sp. zn. 29 Odo 816/2006.

2.1.3. Správní rada nebo její člen

Novela zákona o obchodních korporacích přinesla podstatnou změnu v akciové společnosti s monistickým systémem vnitřní struktury, kdy došlo ke zrušení orgánu statutárního ředitele a statutárním orgánem je nově správní rada. Od účinnost této novely se tak najisto upravilo, že ke svolání valné hromady je oprávněna správní rada, popřípadě její člen, nesvolá-li valnou hromadu správní rada bez zbytečného odkladu tam, kde to zákon vyžaduje, nebo není-li dlouhodobě usnášeníschopná (§ 402 odst. 1 ZOK). Správní rada se musí o svolání valné hromady usnést většinou hlasů členů přítomných na jejím zasedání, neboť tvoří kolektivní orgán (neurčí-li stanovy, že správní radu tvoří jeden člen na základě ustanovení § 457 ZOK). Shodně jako u představenstva platí, že je-li rozdělena působnost mezi členy správní rady podle ustanovení § 156 odst. 2 OZ, rozhoduje o svolání valné hromady člen správní rady, jemuž jsou svěřeny záležitosti související se svoláním valné hromady.

Do této novely a podle doposud platné a účinné právní úpravy se odborná literatura neshoduje v závěru, kdo je oprávněn svolat valnou hromadu – zda správní rada, či statutární ředitel. V tomto případě narážíme na nejednoznačnost, která vyplývá z ustanovení § 456 ZOK, kdy by měl být ke svolání valné hromady oprávněn statutární ředitel, a z ustanovení § 460 odst. 2 ZOK, kdy se dovozuje, že by oprávněna měla být správní rada. Podle M. Oswaldové, která považuje za klíčové ustanovení § 462 odst. 2 ZOK, platí, že ke svolání valné hromady je oprávněna správní rada.⁵² Ke stejnému závěru došli i P. Šuk a P. Čech, kteří svoje tvrzení odůvodňují především tím, že ustanovení § 456 ZOK se netýká působnosti volených orgánů, ale pouze organizačních a obdobných otázek a dodávají, že rozdělení působnosti mezi orgány je kogentní a tudíž stanovy nemohou přenést působnost svolat valnou hromadu na statutárního ředitele, jednalo by tak se o neplatné ujednání. Pokud by statutární ředitel svolal valnou hromadu, nebyla by svolána řádně, jelikož by tak činila neoprávněná osoba.⁵³ Opačný názor, tedy že ke svolání valné hromady je oprávněn statutární ředitel, zastává V. Filip⁵⁴ nebo J. Dědič a J. Lasák, kteří svůj závěr odůvodňují tak, že svolání valné hromady je jednáním za společnost a zastupování společnosti náleží statutárnímu řediteli.⁵⁵ S tímto názorem souhlasím s ohledem

⁵² OSWALDOVÁ 2016, op. cit. sub 42, s. 18.

⁵³ ČECH, ŠUK 2016, op. cit. sub 47, s. 327 a 336.

⁵⁴ FILIP, Václav. Svolání valné hromady v akciové společnosti před a po rekonstrukci. *Právní fórum*. 2012, č. 11. ISSN 1214-7966, s. 503.

⁵⁵ DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan. Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otazníky (2. část). *Obchodněprávní revue*. 2013, č. 4. ISSN 1803-6554, s. 97.

na následující. Vyjdeme-li z ustanovení § 463 odst. 4 ZOK, přísluší statutárnímu řediteli obchodní vedení. K tomu na základě ustanovení § 164 odst. 1 OZ přísluší statutárnímu orgánu oprávnění zastupovat společnost ve všech náležitostech. Otázkou je, zda zástupčí oprávnění nemůže náležet do zbytkové působnosti správní rady podle ustanovení § 460 odst. 2 ZOK. Podle J. Lasáka nikoli až na výjimku stanovenou v ustanovení § 462 odst. 2 ZOK.⁵⁶ Jak je zmíněno výše v kapitole právní povahy svolání valné hromady, došla jsem k závěru, že svolání valné hromady nespadá do obchodního vedení, ale je právním jednáním společnosti a svolavatel tak činí jménem společnosti jako její zástupce. Oprávnění zastupovat společnost náleží statutárnímu řediteli, ten je tedy oprávněn i ke svolání valné hromady.⁵⁷

2.2. Společník

Společník společnosti s ručením omezeným je oprávněn na základě ustanovení § 183 ZOK svolat valnou hromadu v případech, kdy společnost nemá jednatele, nebo jednatel dlouhodobě neplní svoje povinnosti. Učinit tak může kterýkoli společník bez ohledu na velikost jeho podílu ve společnosti.

V případě, kdy společnost nemá žádného jednatele, měli by společníci svolat valnou hromadu tak, aby nový jednatel mohl být zvolen do jednoho měsíce od zániku funkce původního jednatele, jak je stanoveno v ustanovení § 198 odst. 1 ZOK. Nejvyšší soud ČR ve svém usnesení ze dne 20. dubna 2016, sp. zn. 29 Cdo 3899/2015, k tomu uvedl následující: „Ke svolání valné hromady za účelem volby jednatelů musí společnost přistoupit bez zbytečného odkladu za využití postupu podle § 183 z. o. k.“ V případě, že tak neučiní žádný ze společníků, může být takové pochybení kvalifikováno jako porušení loajality společníků vůči společnosti (§ 212 odst. 1 OZ).⁵⁸ Zanikne-li funkce pouze jednomu z více jednatelů, valnou hromadu za účelem volby nového jednatele svolají zbývající jednatelé, popřípadě dozorčí rada, či zbývající jednatelé na žádost kvalifikovaného společníka.⁵⁹

Problematické může být určit, kdy na společníka přechází právo svolat valnou hromadu při dlouhodobém neplnění povinností jednatele. Každý případ musí být posuzován *ad hoc*,

⁵⁶ LASÁK, Jan. K § 463 [Statutární ředitel]. In: Komentář ASPI, op. cit. sub 28 [cit. 30. 8. 2020].

⁵⁷ Pro upřesnění dodávám, že přestože jsem došla k závěru, že statutární ředitel je oprávněn svolat valnou hromadu, tento bod je nazván jako správní rada nebo její člen na základě nové právní úpravy, která nabude účinnosti od 1. ledna 2021.

⁵⁸ JOSKOVÁ 2014, op. cit. sub 41, s. 17.

⁵⁹ LOCHMANOVÁ, Ludmila. Valná hromada společnosti s ručením omezeným. *Rekodifikace & praxe*. 2015, č. 7. ISSN 1805-6822, s. 17.

zvažován by měl být jak charakter neplnění povinnosti, tak i časové období. Společník by měl posuzovat, zda jednatel neplní své povinnosti z objektivních důvodů (nemoc, hospitalizace), nebo subjektivních důvodů (neprojevuje zájem).⁶⁰ Povinnostmi je třeba rozumět jak povinnosti dané zákonem (např. vedení účetnictví), tak povinnosti stanovené společenskou smlouvou (např. povinnost zaslat společníkům písemnou zprávu o výsledcích hospodaření společnosti každého půl roku).⁶¹ L. Josková doporučuje, aby kvalifikovaný společník primárně využil svého práva žádat o svolání valné hromady k jím navržených záležitostech a až v případě nečinnosti jednatele valnou hromadu svolal sám.⁶² Dovedu si představit situaci, kdy by takový postup nebyl možný, a to z důvodu, že by kvalifikovaný společník s 95 % vkladem na základním kapitálu byl zároveň jediným jednatelem společnosti, který by neplnil svoje povinnosti a nesvolal valnou hromadu kvůli projednání řádné účetní závěrky, kdy je zákonem stanoveno, že by měla být projednána do šesti měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období. V takovém případě by minoritní společník s 5 % vkladem na základním kapitálu byl oprávněn svolat valnou hromadu po uplynutí lhůty k projednání řádné účetní závěrky.

2.3. Dozorčí rada nebo její člen

Je-li ve společnosti s ručením omezeným zřízena dozorčí rada, je oprávněna svolat valnou hromadu, vyžadují-li si to zájmy společnosti (§ 183 odst. 1 ZOK). Dozorčí rada rozhoduje o svolání valné hromady ve sboru většinou hlasů členů dozorčí rady přítomných na jejím zasedání, neboť tvoří kolektivní orgán. Podle T. Dvořáka svolá-li valnou hromadu i jen jeden člen představenstva za předpokladu, že ostatní členové dozorčí rady jsou nečinní a nejeví zájem ani v případě, kdy společnost nemá žádného jednatele a společnosti hrozí závažná újma, při případném rozhodování o neplatnosti usnesení přijatých na takto svolané valné hromadě je zde na místě aplikace ustanovení § 260 odst. 1 OZ, neboť procedurálně vadné svolání valné hromady mělo za cíl zamezit hrozící újmě společnosti, což by byl následek mnohem závažnější než vadně svolaná valná hromada s cílem zamezit hrozící újmě.⁶³ L. Lochmanová poukazuje na možnou analogii s ustanovením § 440 ZOK a zastává názor, že pokud valnou hromadu nesvolá dozorčí rada jako celek, je k tomu oprávněn člen dozorčí rady, který by tak činil s péčí

⁶⁰ Tamtéž.

⁶¹ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ, DVOŘÁKOVÁ 2018, op. cit. sub 42, s. 158.

⁶² JOSKOVÁ 2014, op. cit. sub 41, s. 18.

⁶³ DVOŘÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 278.

řádného hospodáře.⁶⁴ Je-li dozorčí rada podle společenské smlouvy tvořena pouze jedním členem, valnou hromadu svolá tento jediný člen.

Co je zájmem společnosti je vždy nutné posuzovat v konkrétním případě.⁶⁵ Podle odborné literatury minimální okruh případů, kdy zájmy společnosti vyžadují svolání valné hromady jsou ty, kdy je povinen valnou hromadu svolat jednatel a ten ji nesvolá, konkrétně projednání účetní závěrky, hrozící úpadek společnosti či jiné vážné důvody.⁶⁶ Dalším důvodem může být absence statutárního orgánu.

V akciové společnosti s dualistickým systémem uspořádání je dozorčí rada oprávněna svolat valnou hromadu v případech, kdy společnost nemá zvolené představenstvo, nebo zvolené představenstvo dlouhodobě neplní své povinnosti a valnou hromadu nesvolá ani člen představenstva (§ 404 ZOK). Dále má toto oprávnění tehdy, vyžadují-li si to zájmy společnosti. Dozorčí rada je povinna zároveň navrhnout potřebná opatření. Nesvolá-li valnou hromadu dozorčí rada, je k tomu oprávněn kterýkoliv člen dozorčí rady. Obdobně jako výše u společnosti s ručením omezeným i zde platí, že dozorčí rada je kolektivní orgán a rozhoduje o svolání valné hromady ve sboru většinou hlasů členů dozorčí rady přítomných na jejím zasedání. Jestliže dozorčí rada se nedohodne a valnou hromadu nesvolá, je kterýkoli člen dozorčí rady oprávněn svolat valnou hromadu, vyžadují-li si to zájmy společnosti. Obchodní zákoník toto oprávnění člena dozorčí rady neobsahoval výslovně, ovšem bylo dovozeno judikaturou Nejvyššího soudu ČR.⁶⁷

V situaci, kdy akciová společnost nemá zvolené představenstvo, je dozorčí rada povinna svolat valnou hromadu bez zbytečného odkladu za účelem volby nového představenstva. Zanikne-li funkce pouze některým členům představenstva, svolá valnou hromadu za účelem volby nových členů statutárního orgánu představenstvo. Není-li představenstvo z tohoto důvodu usnášeníschopné, popřípadě tak neučiní, svolá valnou hromadu kterýkoliv ze členů představenstva. Neučiní-li tak ani člen představenstva, svolá ji dozorčí rada. V situaci, kdy představenstvo dlouhodobě neplní své povinnosti se uplatní stejné závěry jako výše u neplnění povinností jednatele. Bude-li zjevné, že důvody, pro které představenstvo neplní své povinnosti, v blízké budoucnosti nepominou, dozorčí rada může svolat valnou hromadu neprodleně poté,

⁶⁴ LOCHMANOVÁ 2015, op. cit. sub 59, s. 17.

⁶⁵ DVOŘÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 278.

⁶⁶ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ, DVOŘÁKOVÁ 2018, op. cit. sub 42, s. 15.

⁶⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 2. září 2009, sp. zn. 29 Cdo 4547/2008.

kdy se dozví, že představenstvo neplní povinnosti a bude se tak dít po delší dobu.⁶⁸ Obdobně se uplatní závěry k zájmům společnosti zmíněné výše. Na základě judikatury Nejvyššího soudu ČR zájmem společnosti může být i ochrana oprávněných zájmů akcionářů.⁶⁹ V tomto konkrétním rozhodnutí se jednalo o povinnost svolat náhradní valnou hromadu, kdy mimořádná valná hromada svolaná na žádost akcionáře nebyla usnášeníschopná. Je-li představenstvo nečinné a nesvolá náhradní valnou hromadu do uplynutí stanovené lhůty, může ji poté svolat dozorčí rada, vyžadují-li si to zájmy společnosti.

Právní úprava u akciové společnosti navíc stanoví požadavek, aby dozorčí rada při svolání valné hromady navrhla potřebná opatření. Povaha potřebných opatření bude záviset na důvodech svolání valné hromady dozorčí radou. Bude-li například důvodem pro svolání valné hromady absence představenstva nebo jeho dlouhodobé neplnění povinností, navrženým opatřením bude volba nových členů nebo případně odvolání stávajících členů představenstva. Tato potřebná opatření spolu s odůvodněním musí být součástí pozvánky na valnou hromadu.⁷⁰

2.4. Kvalifikovaný společník a kvalifikovaný akcionář

2.4.1. Kvalifikovaný společník

Zákon přiznává právo kvalifikovanému společníkovi požádat jednatele o svolání valné hromady k jím navrženým záležitostem. Jestliže jednatel nesvolá valnou hromadu do jednoho měsíce ode dne doručení žádosti a valná hromada se nekoná v přiměřené lhůtě od jejího svolání, je kvalifikovaný společník oprávněn svolat valnou hromadu sám (§ 187 ZOK).

Kvalifikovaným společníkem je společník nebo společníci, jejichž vklady dosahují alespoň 10 % základního kapitálu nebo 10 % podíl na hlasovacích právech. Vzhledem k tomu, že společenská smlouva se může odchýlit od pravidla jednoho hlasu na každou 1 Kč vkladu společníka a určit počet hlasů jinak bez ohledu na výši vkladů společníků (§ 169 odst. 2 ZOK), může nastat situace, kdy podíl společníka na základním kapitálu a na hlasovacích právech nemusí být stejný. V takovém případě zákon považuje za kvalifikovaného společníka i společníka, jehož vklad sice nedosahuje 10 % na základním kapitálu, ale s jehož podílem je spojeno alespoň 10 % hlasů všech společníků. Z doslovného znění ustanovení § 187 ZOK lze dovodit, že vklady či hlasovací práva společníků lze sčítat. To znamená, že požádají-li dva minoritní společníci s 5 % vkladem na základním kapitálu o svolání valné hromady, podmínka

⁶⁸ ŠUK, Petr. K § 404 [Svolání valné hromady dozorčí radou]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 690.

⁶⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. dubna 2005, sp. zn. 29 Odo 567/2004.

⁷⁰ ŠUK, Petr. K § 404 [Svolání valné hromady dozorčí radou]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 691.

dosažení hranice je splněna. Dané ustanovení je jednostranně kogentní, jinými slovy není možné zvýšit hranici pro stanovení kvalifikovaného společníka, nýbrž společenská smlouva může stanovit nižší hranici než 10 % základního kapitálu nebo 10 % podílu na hlasovacích právech.⁷¹ Podle odborné literatury pro určení podílu na hlasovacích právech je rozhodný počet hlasů všech společníků. Nicméně pokud bude společník požadovat svolání valné hromady pouze k projednání záležitostí, o nichž některý ze společníků nemůže hlasovat, nebude se k hlasům tohoto společníka přihlížet při stanovení splnění podmínky dosažení alespoň 10 % na hlasovacích právech. Jinými slovy, bude-li menšinový společník, který jinak nedosahuje 10 % podílu na základním kapitálu ani na hlasovacích právech, žádat o svolání valné hromady k projednání odvolání jednatele, jímž je většinový společník, pro porušení povinnosti při výkonu funkce jednatele, nebude se pro posouzení podílu žádajícího společníka na hlasovacích právech přihlížet k hlasům většinového společníka – jednatele dle ustanovení § 173 odst. 1 písm. c) ZOK.⁷² V takovém případě je i tento menšinový společník oprávněn požádat jednatele o svolání valné hromady k projednání této záležitosti nebo v případě nevyhovění žádosti valnou hromadu svolat sám.

Nedostatek v právní úpravě spatřuji v absenci ustanovení, kdy by byl kvalifikovaný společník oprávněn žádat pouze o doplnění jím navrhované záležitosti na pořad valné hromady svolávané jednatelem tak, jak je to výslovně zákonem upraveno v akciové společnosti. Domnívám se, že logickým argumentem *a maiori ad minus* lze dovést, že jestliže je kvalifikovaný společník oprávněn žádat o svolání valné hromady k jím navrženým záležitostem, je oprávněn také požádat pouze o doplnění této záležitosti na pořad valné hromady svolávané jednatelem. Pro společnost je takové řešení výhodnější, především administrativně i finančně, protože namísto dvou valných hromad by se mohla konat pouze jedna. Podle názoru T. Dvořáka v případě, kdy kvalifikovaný společník předloží jednatelemi relevantní požadavek na doplnění pořadu valné hromady v dostatečném předstihu před odesláním pozvánek, pak je jednatel povinen žádosti vyhovět, neboť tak plyne z pravidla dobrých mravů. V opačném případě, po odeslání pozvánek, lze takovou záležitost projednat jen za přítomnosti všech společníků s jejich souhlasem (§ 185 ZOK).⁷³

Otázkou je, zda je jednatel povinen svolat valnou hromadu na žádost kvalifikovaného společníka vždy, nebo je oprávněn žádost posoudit a případně valnou hromadu nesvolat.

⁷¹ BĚLOHLÁVEK, Alexander J. K § 187. In: Komentář Aleš Čeněk, op. cit. sub 48, s. 813.

⁷² ŠUK, Petr. K § 187 [Práva kvalifikovaných společníků]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 398.

⁷³ DVOŘÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 280.

Odborná literatura vychází z předpokladu, že existují dílčí výjimky, kdy jednatel valnou hromadu svolat nemusí a s ohledem na povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře by ani neměl.⁷⁴ Jedná se o případy, kdy by žádost byla šikanózní povahy nebo by se jednalo o zjevné zneužití práva. Rovněž by se mohlo jednat o případ, kdy by kvalifikovaný společník požadoval opakované projednání téže záležitosti již dříve projednané bez legitimního důvodu (legitimním důvodem by mohla být skutečnost, že byla vyslovena neplatnost usnesení přijatého na předchozím jednání valné hromady o téže otázce). Konečně jednatel nesvolá valnou hromadu tehdy, požaduje-li kvalifikovaný společník projednání záležitostí, které do působnosti valné hromady ani ze zákona, ani ze společenské smlouvy nepatří.⁷⁵ Požádá-li kvalifikovaný akcionář o svolání valné hromady k projednání jak záležitostí, které spadají do působnosti valné hromady, tak těch, které do ní nespádají, svolá jednatel valnou hromadu pouze k záležitostem spadající do její působnosti.⁷⁶ Může nastat situace, kdy o svolání valné hromady požádá více kvalifikovaných společníků, ovšem právní úprava nedává jakékoli vodítko, jak v takové situaci postupovat. Je zřejmě přípustné z důvodu hospodárnosti navrhované záležitosti spojit a svolat valnou hromadu jedinou.⁷⁷ Kvalifikovaní společníci by měli mít ovšem možnost se ke spojení vyjádřit.

Zákon výslovně stanoví, že lhůta pro svolání valné hromady je jeden měsíc od doručení žádosti kvalifikovaného společníka. Valná hromada by se poté měla konat v přiměřené lhůtě. Jinými slovy to znamená, že jednatel je povinen odeslat pozvánku na valnou hromadu ve lhůtě jednoho měsíce ode dne doručení žádosti a stanovit datum konání valné hromady v přiměřené lhůtě. Přiměřená lhůta musí být posuzována v jednotlivých případech, domnívám se, že řádově by se mělo jednat o týdny. V úpravě obchodního zákoníku při výkladu ustanovení § 129 odst. 2 panovaly neshody, zda se lhůta jednoho měsíce vztahuje ke svolání valné hromady nebo již k datu konání valné hromady. Nejvyšší soud ČR ve svém usnesení ze dne 21. července 1999, sp. zn. 32 Cdo 2626/98, uvedl, že dané ustanovení stanoví lhůtu pro svolání valné hromady. Naproti tomu Vrchní soud v Praze v rozsudku ze dne 26. února 2002, sp. zn. 14 Cmo 149/2001, uzavřel, že lhůta v daném ustanovení vymezuje den konání valné hromady a valná hromada by

⁷⁴ Tamtéž. Shodně RADA 2003, op. cit. sub 9, s. 389.

⁷⁵ V poměrech akciové společnosti lze poukázat na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. dubna 2000, sp. zn. 32 Cdo 2776/99; usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 6. května 2004, sp. zn. 29 Odo 841/2003 nebo usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. ledna 2018, sp. zn. 7 Cmo 227/2017.

⁷⁶ V poměrech akciové společnosti tak vyplývá z usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. února 2005, sp. zn. 29 Odo 407/2004.

⁷⁷ HOLEJŠOVSKÝ 2011, op. cit. sub 21, s. 87. Shodně RADA 2003, op. cit. sub 9, s. 389.

tak měla být svolána do 15 dnů od doručení žádosti. Rozdíl je patrný ve slovenské právní úpravě, kde je v obchodním zákoníku upraveno, že se valná hromada musí konat do jednoho měsíce od doručení žádosti společníka, který dosahuje 10 % základního kapitálu společnosti.⁷⁸ Ostatně i když bude valná hromada svolaná řádně a včas, nemusí to vést k zamýšlenému výsledku, jelikož ostatní společníci se nemusí zúčastnit valné hromady a nebude tudíž usnášeníschopná.

Jestliže jednatel valnou hromadu ve lhůtě jednoho měsíce nesvolá, nebo ji svolá, ale stanoví termín konání valné hromady v nepřiměřené lhůtě, je kvalifikovaný společník oprávněn valnou hromadu svolat sám postupem podle ustanovení § 184 až 186 ZOK, je ovšem vázán záležitostmi uvedenými v žádosti o svolání valné hromady adresované jednatelem. To znamená, že kvalifikovaný společník je oprávněn svolat valnou hromadu jen k těm záležitostem, které uvedl v žádosti.⁷⁹ Z toho také vyplývá, že právo svolat valnou hromadu má pouze neúspěšný žadatel o svolání valné hromady, nikoli libovolný kvalifikovaný společník.⁸⁰ Náklady, které kvalifikovaný společník vynaloží v souvislosti se svoláním valné hromady, je společnost povinna mu nahradit.⁸¹ To neplatí, je-li svolání valné hromady zjevně neopodstatněné. Taková situace může nastat, jestliže kvalifikovaný společník svolá valnou hromadu k projednání záležitostí, které nespádají do její působnosti.

2.4.2. Kvalifikovaný akcionář

V akciové společnosti je oprávněn svolat valnou hromadu kvalifikovaný akcionář za předpokladu, že byl k tomu zmocněn soudem podle ustanovení § 368 odst. 1 ZOK. Zákon v ustanovení § 365 rozděluje kvalifikované akcionáře do tří skupin ve vazbě na výši základního kapitálu a souhrn jmenovitých hodnot (počet kusů) akcií ve vlastnictví akcionáře. Akcionáři, kteří nespĺňují podmínky pro výkon práva kvalifikovaného akcionáře, se mohou spojit a splnit tak dané podmínky. Zajímavostí je, že slovenský obchodný zákoník nepoužívá pojem kvalifikovaný akcionář (ani kvalifikovaný společník), ale používá pojem menšinový akcionář

⁷⁸ Ustanovení § 129 odst. 2 zákona č. 513/1991 Zb., obchodný zákoník, v platném znění (dále jako „slovenský obchodný zákoník“).

⁷⁹ PROSSER, Martin. In: HEJDA, Jan, FINGER, Libor, PROSSER, Martin, SVOBODOVÁ, Nina, VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 2020. 279 s. ISBN 978-80-7554-268-7, s. 188.

⁸⁰ ČECH 2008, op. cit. sub 43, s. 7.

⁸¹ Může se jednat o náklady spojené s vyhotovením a rozesláním pozvánek, zajištěním prostor pro konání valné hromady apod.

(či menšinový společník). Status menšinového akcionáře je spojený s vlastnictvím akcií, jejichž jmenovitá hodnota dosahuje minimálně 5 % základního kapitálu.⁸²

Pro to, aby kvalifikovaný akcionář mohl být zmocněn soudem ke svolání valné hromady, je třeba kumulativně splnit několik podmínek. Kvalifikovaný akcionář nejprve musí požádat představenstvo (nebo správní radu)⁸³ o svolání valné hromady k jím navrženým záležitostem. V žádosti musí uvést návrh usnesení k navrženým záležitostem nebo je odůvodnit (§ 366 ZOK). Nesplní-li tuto podmínku, lhůta pro svolání valné hromady vyměřená představenstvu podle ustanovení § 367 začne běžet až ode dne, kdy je žádost řádně doplněna, přičemž přetrvávající nesplnění této povinné náležitosti může vést k odmítnutí žádosti představenstvem.⁸⁴ Pro úplnost lze dodat, že představenstvo může žádost odmítnout i v případě zjevného zneužití práva, nebo byla-li záležitost již projednána a není vymezen legitimní důvod pro její opětovné projednání, či záležitost nespadá do působnosti valné hromady. Týká-li se žádost záležitostí, z nichž pouze některé spadají do působnosti valné hromady, svolá představenstvo valnou hromadu pouze k těmto záležitostem.⁸⁵ Přestože tak zákon nestanoví výslovně, lze dovodit obdobnou aplikaci vynucení svolání valné hromady i vůči dozorčí radě, která je za podmínek stanovených v ustanovení § 404 ZOK oprávněna valnou hromadu svolat.⁸⁶ V praxi může dojít k situaci, kdy o svolání valné hromady požádá více kvalifikovaných akcionářů. Platí, že představenstvo může jimi navrhované záležitosti spojit a svolat tak jednu valnou hromadu pouze za předpokladu, že s tím souhlasí všichni žadatelé, respektive tito žadatelé musí mít možnost se ke spojení pořadu jednání vyjádřit.⁸⁷ Je tomu tak proto, že by nevhodným spojením navrhovaných programů mohlo dojít ke zmaření projednání některých bodů programu a tím i ke zmaření účelu sledovaného ustanovením § 367 odst. 2 ZOK. Žadatelé

⁸² Ustanovení § 181 odst. 1 slovenského obchodního zákonníku. PATAKYOVÁ, Mária, GRAMBLIČKOVÁ, Barbora. In: PATAKYOVÁ, Mária a kolektiv. *Obchodný zákonník. Komentár*. 5. vydání. Bratislava: C. H. Beck, 2016. 1691 s. ISBN: 978-80-89603-46-6, s. 731. Pojem kvalifikovaný akcionář či kvalifikovaný společník bychom nenašli ani v českém obchodním zákoníku.

⁸³ Novelou zákona došlo ve všech relevantních ustanovení k doplnění správní rady v reakci na změnu v monistickém uspořádání akciové společnosti, kdy nově statutárním orgánem je správní rada. V následujícím textu toto doplnění nebudu opakovat, v případě akciové společnosti s monistickým systémem vnitřní struktury se namísto představenstva rozumí správní rada.

⁸⁴ VANĚČKOVÁ, Veronika. In: HEJDA 2020, op. cit. sub 79, s. 253.

⁸⁵ Viz op. cit. sub 75.

⁸⁶ VANĚČKOVÁ, Veronika. In: HEJDA 2020, op. cit. sub 79, s. 253.

⁸⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. prosince 2007, sp. zn. 29 Odo 524/2006. Shodně usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. ledna 2008, sp. zn. 29 Odo 1205/2006.

(akcionáři) mohou odmítnout udělit souhlas pouze z vážných důvodů. Z toho vyplývá, že ne každá absence souhlasu žadatele bude mít za následek neplatnost těch usnesení valné hromady, k jejichž začlenění do programu nedal žadatel souhlas.⁸⁸

Druhou podmínkou je nečinnost představenstva, jinými slovy situace, kdy představenstvo nesvolá valnou hromadu v zákonem stanovených lhůtách. Představenstvo má povinnost svolat valnou hromadu způsobem určeným zákonem a stanovami tak, aby se konala do 40 dnů od doručení žádosti o svolání. Lhůta pro uveřejnění pozvánky na internetových stránkách a zaslání pozvánky se zkracuje na 15 dnů. Jiné lhůty platí v případě společností, jejíž akcie byly přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu (tzv. kótované akciové společnosti) – valná hromada se musí konat do 50 dnů od doručení žádosti o svolání, lhůta pro uveřejnění a zaslání pozvánky činí 21 dnů. Lze si všimnout odlišné právní úpravy ve společnosti s ručením omezeným, kdy se má valná hromada svolaná na žádost kvalifikovaného společníka konat v přiměřené lhůtě.

Jsou-li tyto podmínky splněny, kvalifikovaný akcionář požádá soud, aby jej zmocnil ke svolání valné hromady a ke všem úkonům s tím souvisejícím, kdy součástí návrhu bude zpravidla i návrh na jmenování předsedy valné hromady. Jestliže navrhovatelé určení předsedy valné hromady nenavrhnou, může jej soud určit i bez návrhu. Řízení o svolání valné hromady je řízením nesporným, jehož účastníky jsou navrhovatel (navrhovatelé) a společnost.⁸⁹ Věcně a místně příslušným soudem k řízení je krajský soud, u něhož je společnost zapsaná ve veřejném rejstříku.⁹⁰ V rámci rozhodování bude soud zkoumat zejména, zda osoby, které svolání požadují, jsou kvalifikovanými akcionáři, zda požádaly představenstvo řádně o svolání valné hromady a rovněž jestli záležitosti navržené k projednání patří do působnosti valné hromady. Soud nemusí ve věci nařizovat jednání, v praxi však bude zpravidla jednání nařizovat, neboť bude obvykle potřebné provedení důkazů, že je návrh akcionářů po právu.⁹¹

Nejvyšší soud ČR se ve svém usnesení ze dne 11. října 2000, sp. zn. 29 Cdo 1300/2000, zabýval aktivní legitimací navrhovatele v průběhu řízení, kdy rozhodl následovně: „*Jestliže akcionář v průběhu řízení o jeho zmocnění ke svolání valné hromady přestane splňovat podmínku stanovenou v § 181 odst. 1 obch. zák. [§ 365 ZOK], ztrácí aktivní legitimaci v tomto*

⁸⁸ ČECH, ŠUK 2016, op. cit. sub 47, s. 338.

⁸⁹ Ustanovení § 85 písm. a) zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění (dále jako „ZŘS“).

⁹⁰ Ustanovení § 3 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 86 odst. 1 ZŘS.

⁹¹ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: DĚDIČ, Jan, ŠTENGLOVÁ, Ivana, KRÍŽ, Radim, ČECH, Petr. *Akciové společnosti*. 7. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 697 s. ISBN 978-80-7400-404-9, s. 258.

sporu.“ Ve svém následujícím usnesení ze dne 15. května 2002, sp. zn. 29 Odo 657/2001, upřesnil, že je rozhodující, zda navrhovatel (akcionář) má aktivní věcnou legitimaci v době rozhodnutí soudu. To znamená, že pro možnost zmocnění ke svolání valné hromady soudem je rozhodující, zda navrhovatel (kvalifikovaný akcionář) splňuje podmínky dané ustanovením § 365 ZOK v době podání návrhu a rovněž v době vydání rozhodnutí soudu. Zmenší-li se v průběhu řízení počet akcií akcionářů, kteří návrh podali, ale do doby vydání rozhodnutí opět získají akcie zakládající potřebný podíl na základním kapitálu, mají právo při splnění zmíněných podmínek, aby je soud zmocnil ke svolání valné hromady.

V případě, kdy představenstvo svolá valnou hromadu na žádost kvalifikovaného akcionáře až po lhůtě stanovené v ustanovení § 367 ZOK, ale dříve, než ve věci zmocnění akcionáře ke svolání valné hromady rozhodne soud prvního stupně, popřípadě odvolací soud, nemůže již soud zmocnit akcionáře ke svolání valné hromady, musí si však ověřit, zda valná hromada byla svolána s programem požadovaným kvalifikovaným akcionářem.⁹² V důsledku prodlení bude představenstvo odpovídat za škodu vzniklou společností či jejím akcionářům, včetně škody vzniklé v souvislosti s podáním návrhu o zmocnění ke svolání valné hromady. Důsledkem nedodržení stanovené lhůty však nebude neplatnost usnesení valné hromady. Pokud ale usnesení přijaté na valné hromadě svolané po lhůtě stanovené v ustanovení § 367 ZOK bude napadeno návrhem na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady a bude o takovém návrhu pravomocně rozhodnuto předtím, než soud rozhodne o zmocnění ke svolání valné hromady tak, že soud vysloví neplatnost těchto usnesení, zmocní soud oprávněného kvalifikovaného akcionáře ke svolání valné hromady s požadovaným programem. Jestliže o návrhu na vyslovení neplatnosti nebude v době rozhodování o zmocnění ke svolání valné hromady rozhodnuto, bude muset soud zvážit přerušování řízení. Z usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. června 2002, sp. zn. 29 Odo 694/2001, vyplývá, že soud není oprávněn v rámci řízení o zmocnění ke svolání valné hromady posuzovat (ani jako předběžnou otázku), zda byla jiná valná hromada svolána řádně.⁹³

Konečně se dostáváme k realizaci svolání valné hromady. Kvalifikovaný akcionář je oprávněn svolat valnou hromadu poté, co se stane rozhodnutí o zmocnění akcionáře vykonatelným. Nejvyšší soud ČR dovedl, že jestliže kvalifikovaný akcionář svolá valnou hromadu na základě vykonatelného rozhodnutí o jeho zmocnění ke svolání valné hromady, valná hromada je svolána řádně, i pokud by následně dovolací soud zrušil dané rozhodnutí

⁹² Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. dubna 2000, sp. zn. 32 Cdo 2717/99.

⁹³ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: DĚDIČ 2012, op. cit. sub 91, s. 258.

o zmocnění ke svolání valné hromady. Opačný závěr by znamenal nepřípustný zásah do právní jistoty a dobré víry všech osob dotčených usneseními valné hromady.⁹⁴ Náklady spojené s konáním valné hromady nese společnost, za splnění této povinnosti zákon zakládá solidární ručení členů představenstva, protože tím, že nesvolali valnou hromadu, byly-li splněny zákonné předpoklady, porušili svoji povinnost. Kvalifikovaní akcionáři mají také právo na náhradu nákladů soudního řízení a dalších účelně vynaložených nákladů vůči společnosti.

Zákon v ustanovení § 369 ZOK přiznává kvalifikovanému akcionáři také právo požádat představenstvo o zařazení jím určené záležitosti na pořad valné hromady, je-li ke každé záležitosti navrženo i usnesení nebo je její zařazení odůvodněno. Nedostatkem právní úpravy je, že zákon neřeší postup a důsledky pro představenstvo, nezařadí-li záležitosti na pořad valné hromady. Kvalifikovanému akcionáři by tak nezbývalo, než požádat o svolání valné hromady postupem podle ustanovení § 366 ZOK, sankcí vůči představenstvu pak bude povinnost k náhradě nákladů vzniklých svoláním takové valné hromady.⁹⁵

2.5. Likvidátor

Při zrušení společnosti a jejím následném vstupu do likvidace musí být povolán likvidátor, který nabývá působnost statutárního orgánu okamžikem svého povolání.⁹⁶ Valná hromada se musí konat alespoň jednou za účetní období i v průběhu likvidace. Otázkou zůstává, zda je valnou hromadu oprávněn svolat likvidátor.

Obchodní zákoník ve svém ustanovení § 70 odst. 3 jasně vymezoval, že na likvidátora přechází působnost statutárního orgánu jen v rozsahu jednání jménem společnosti. Statutárnímu orgánu náleželo i v průběhu likvidace právo svolat valnou hromadu.⁹⁷ K tomuto závěru dospěla i judikatura, podle níž statutárnímu orgánu po vstupu společnosti do likvidace zbývá část oprávnění směřující dovnitř společnosti, tzv. vnitřní úkony, jimiž je beze sporu i svolávání valné hromady.⁹⁸ Nicméně domnívám se, že tento závěr podle účinné právní úpravy neobstojí.

⁹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. září 2014, sp. zn. 29 Cdo 2544/2014.

⁹⁵ ŠTENGLOVÁ, Ivana. K § 369 [Zařazení záležitosti na pořad valné hromady]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 630.

⁹⁶ Ustanovení § 189 odst. 1 a § 193 OZ.

⁹⁷ ČERNÁ, Stanislava, JOSKOVÁ, Lucie. K postavení likvidátora. *Právní rádce* [online]. *Economia*. Publikováno 26. 5. 2011 [cit. 1. 9. 2020]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: <https://pravniciradce.ihned.cz/c1-51924580-k-postaveni-likvidatora>.

⁹⁸ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. února 2001, sp. zn. 7 Cmo 271/2000 nebo usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. května 2009, sp. zn. 7 Cmo 471/2008.

Občanský zákoník stanoví, že na likvidátora přechází působnost statutárního orgánu, z dikce ustanovení nevyplývá, že by se jednalo pouze o část působnosti statutárního orgánu. Z toho lze dovodit, že na likvidátora přechází nejen oprávnění zastupovat společnost, ale i vnitřní působnost statutárního orgánu, tedy i oprávnění svolat valnou hromadu.⁹⁹ S uvedeným závěrem souhlasím, ovšem s jiným odůvodněním. Jak již bylo zmíněno, podle nejnovější judikatury Nejvyššího soudu ČR je svolání valné hromady právním jednáním společnosti, které za ni činí svolavatel jako její zástupce. Likvidátor je tedy oprávněn svolat valnou hromadu proto, že na něj přechází oprávnění zastupovat společnost. Činnost likvidátora je omezena jen účelem, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace.¹⁰⁰ Likvidátor je tedy oprávněn svolat valnou hromadu pouze v mezích své působnosti limitované k dosažení účelu likvidace. Zejména je tak likvidátor oprávněn svolat valnou hromadu k projednání konečné zprávy o průběhu likvidace, návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku a konečné účetní závěrky, aby tak splnil svoji povinnost předložit tyto dokumenty danou ustanovením § 94 odst. 1 ZOK. V případě, kdy by byl odkázán na součinnost statutárního orgánu, který by ji neposkytl, docházelo by k neřešitelné situaci.¹⁰¹

2.6. Opatrovník

V případě smrti jednatele, jeho odstoupení, odvolání nebo jiného ukončení jeho funkce, anebo nově po novele zákona v případě zániku právnické osoby, která je jednatelem, bez právního nástupce, je valná hromada povinna zvolit do jednoho měsíce nového jednatele. Není-li jednatel v uvedené lhůtě zvolen, může soud na návrh osoby, která má na tom právní zájem, jmenovat jednatele na dobu, než bude řádně zvolen nový jednatel. Není-li takový návrh podán, anebo není-li podanému návrhu vyhověno, může soud společnost i bez návrhu zrušit a nařídít její likvidaci (§ 198 ZOK). Podle usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. dubna 2016, sp. zn. 29 Cdo 3899/2015, může soud, dospěje-li k závěru, že takové opatření je s ohledem na poměry konkrétní společnosti vhodnější, jmenovat společnosti opatrovníka. Nejvyšší soud doslova uvedl: „*Soud může společnosti s ručením omezeným jmenovat opatrovníka podle § 165 odst. 1 o. z., nemá-li společnost žádného jednatele či zanikla-li funkce některému z více jednatelů a zbývající jednatele nejsou z důvodu zániku funkce některého z nich schopni plnit své funkce, valná hromada ne zvolila ve lhůtě podle § 198 odst. 1 z. o. k. nového*

⁹⁹ JOSKOVÁ, Lucie. Likvidátor a statutární orgán kapitálové společnosti v likvidaci. *Obchodněprávní revue*. 2017, č. 3. ISSN 1803-6554, s. 70.

¹⁰⁰ Ustanovení § 196 odst. 1 OZ.

¹⁰¹ DVORÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 278.

jednatele a současně nebyl podán návrh na jmenování chybějícího jednatele soudem, popř. takovému návrhu nebylo vyhověno.“ Z rozhodnutí dále vyplývá, že svolat valnou hromadu za účelem jmenování nových jednatelů je oprávněn i opatrovník (vedle společníka podle ustanovení § 183 ZOK) na základě ustanovení § 487 odst. 1 OZ. Jakmile bude zvolen jednatel, funkce opatrovníka bez dalšího zaniká.

Obdobné ustanovení najdeme i v úpravě akciové společnosti s dualistickým systémem vnitřní struktury, a to ustanovení § 443 ZOK s tím, že lhůta pro zvolení nových členů představenstva činí dva měsíce. Po novele zákona stejná úprava dopadá i na správní radu v rámci monistického systému vnitřního řízení podle ustanovení § 460 ZOK. Obdobně jako výše rozhodl Nejvyšší soud o jmenování opatrovníka v poměrech akciové společnosti, nicméně došel k závěru, že soud nemůže jmenovat opatrovníka společnosti dříve, než v souběžně vedeném řízení o jmenování chybějícího člena představenstva bude rozhodnuto.¹⁰² Přestože se Nejvyšší soud v daném rozhodnutí nevyjádřil k oprávnění opatrovníka svolat valnou hromadu za účelem jmenování nových členů představenstva, domnívám se, že lze uplatnit závěr výše a nesvolá-li valnou hromadu stávající člen představenstva nebo dozorčí rada (či její člen), je k tomu oprávněn opatrovník společnosti.

2.7. Shrnutí

Zákon stanoví, kdo a za jakých podmínek je oprávněn svolat valnou hromadu, přičemž primárním svolavatelem valné hromady činí statutární orgán. Společenská smlouva ani stanovy nemohou rozšiřovat okruh osob oprávněných ke svolání valné hromady. Nejvýznamnější změnu přináší novela zákona o obchodních korporacích v případě akciové společnosti s monistickým systémem vnitřní struktury. Novelou zákona došlo ke zrušení orgánu statutárního ředitele a statutárním orgánem je nově správní rada. Vyřešila se tak sporná otázka a je postaveno najisto, že správní rada je oprávněna svolat valnou hromadu.

Rozdíl v právní úpravě společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti je zřejmý zejména u oprávnění kvalifikovaného společníka a kvalifikovaného akcionáře ke svolání valné hromady. Zásadní rozdíl spočívá v tom, že ke svolání valné hromady může neúspěšný kvalifikovaný akcionář přikročit až na základě zmocnění soudem, kdežto kvalifikovaný společník takové zmocnění nepotřebuje. Na rozdíl od společnosti s ručením omezeným, kde je stanovena přiměřená lhůta pro konání valné hromady v případě jejího svolání na žádost kvalifikovaného společníka, u akciové společnosti je stanovena přesným počtem dnů,

¹⁰² Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. července 2016, sp. zn. 29 Cdo 396/2016.

kdy se valná hromada musí konat do 40 dnů ode dne doručení žádosti kvalifikovaného akcionáře nebo do 50 dnů v případě kótované akciové společnosti. Konečně zákon výslovně nestanoví oprávnění kvalifikovaného společníka žádat o zařazení bodu na pořad valné hromady na rozdíl od kvalifikovaného akcionáře, kterému takové právo zákon přiznává. Zřejmé je také, že při splnění zákonných podmínek je kterýkoliv společník (bez ohledu, zda jde o kvalifikovaného společníka, či nikoli) oprávněn svolat valnou hromadu, v akciové společnosti takové oprávnění akcionáři není přiznáno.

3. Důvody a lhůty pro svolání valné hromady

Z jednotlivých ustanovení zákona lze dovodit případy, kdy je nutné svolat valnou hromadu. Valnou hromadu nelze svolat k projednání jakýchkoliv záležitostí, ale pouze těch, které spadají do její působnosti. Upozorňuji, že následující výčet důvodů není taxativní, jedná se pouze o nejčastější důvody uváděné v odborné literatuře.¹⁰³ Společenská smlouva nebo stanovy mohou stanovit další důvody, kdy je povinnost valnou hromadu svolat.

3.1. Svolání řádné valné hromady

Jak už bylo zmíněno, zákon výslovně rozlišuje řádnou a náhradní valnou hromadu v poměrech akciové společnosti. Ve společnosti s ručením omezeným žádné rozlišování valné hromady podle pravidelnosti jejího konání právní úprava nestanoví. Přesto se v praxi v obou typech společností rozeznává valná hromada řádná, mimořádná a náhradní. Řádnou valnou hromadou se rozumí valná hromada, jež se koná pravidelně ve lhůtách stanovených zákonem, společenskou smlouvu nebo stanovami.

Ve společnosti s ručením omezeným se místo, datum a hodina¹⁰⁴ konání valné hromady oznámí společníkům písemně nejméně 15 dnů přede dnem konání valné hromady, neurčí-li společenská smlouva jinak (§ 184 odst. 1 ZOK). V akciové společnosti svolavatel uveřejní pozvánku na valnou hromadu na internetových stránkách společnosti nejméně 30 dnů přede dnem konání valné hromady (§ 406 ZOK). Novelou zákona došlo k upřesnění pravidel pro rozesílání pozvánek akcionářům. Pozvánka na valnou hromadu musí být zaslána akcionářům vlastnicím akcie na jméno na adresu uvedenou v seznamu akcionářů a akcionářům vlastnicím zaknihované akcie na majitele na jejich adresu uvedenou v evidenci zaknihovaných cenných papírů. Další změna se týká doručování pozvánky akcionářům vlastnicích akcie na majitele, kdy po novele zákona nelze považovat pozvánku na valnou hromadu za doručenu jejím pouhým uveřejněním. Podle důvodové zprávy šlo o nadbytečné ustanovení a zejména o promítnutí pravidel o vydávání akcií, kdy společnost může vydat akcie na majitele pouze jako zaknihované nebo jako imobilizované, v obou případech tak své akcionáře zná a není proto důvod pouze pro jejich případ formulovat fikci doručení. Takový postup by byl v rozporu se

¹⁰³ Svolat valnou hromadu lze rovněž v případech, když je nezbytné pro projednání záležitostí náležejících do působnosti valné hromady nebo vyžaduje-li se souhlas valné hromady k uzavření smlouvy, např. smlouvy o výkonu funkce dle ustanovení § 59 odst. 2 ZOK ad.

¹⁰⁴ Novela zákona o obchodních korporacích upřesnila pojem termín konání valné hromady tak, že po vzoru úpravy akciové společnosti výslovně stanovila „místo, datum a hodina“. Srov. ustanovení § 408 ZOK.

zásadou, že společnost zachází se všemi akcionáři za stejných podmínek stejně.¹⁰⁵ Z daného ustanovení byla novelou zákona vypuštěna „evidence vedená schovatelem držícím imobilizované akcie v úschově“. Důvod je prostý – novela zákona v ustanovení § 245 odst. 2 stanoví, že ustanovení o evidenci zaknihovaných cenných papírů se použijí přiměřeně na evidenci vedenou schovatelem, který drží imobilizované akcie v úschově. Nadále tak platí, že akcionářům vlastnícím imobilizované akcie na majitele se pozvánka doručuje na adresu uvedenou v evidenci vedenou schovatelem, který drží imobilizované akcie v úschově. Stanovy mohou určit jiný způsob, jakým bude zasilání pozvánek akcionářům nahrazeno, tento způsob však nesmí akcionáře nedůvodně omezovat v možnostech účastnit se valné hromady.

3.1.1. Uplynutí času

Valnou hromadu jak společnosti s ručením omezeným, tak akciové společnosti je nutné svolat alespoň jednou za účetní období (§ 181 odst. 1 ZOK a § 402 odst. 1 ZOK). Účetním obdobím se rozumí nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců, není-li stanoveno jinak a obvykle se shoduje s kalendářním rokem.¹⁰⁶ Ve srovnání s předešlou právní úpravou jde o úpravu přesnější, neboť obchodní zákoník stanovil svolání valné hromady jednou za (kalendářní) rok.¹⁰⁷ Společenská smlouva nebo stanovy mohou určit častější lhůtu pro svolávání valné hromady, z důvodu ustanovení je však vyloučeno, aby se jednalo o kratší lhůtu.

Zákon dále stanoví povinnost projednat řádnou účetní závěrku valnou hromadou nejpozději do šesti měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období.¹⁰⁸ To znamená, že pokud by se valná hromada konala pouze jednou za účetní období, jak předpokládá zákon, musí být na její pořad jednání zařazeno projednání řádné účetní závěrky. Je-li účetním obdobím společnosti kalendářní rok, musí se valná hromada konat do 30. června následujícího roku. Za zmínku stojí, že v souvislosti s epidemií koronaviru SARS CoV-2 se lhůta pro projednání

¹⁰⁵ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony, č. 33/2020 Dz (dále jen jako „**důvodová zpráva k novele zákona o obchodních korporacích**“). In: Beck-online [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck. Dostupné z: www.beck-online.cz. Shrnutí obsažené k bodům 434 a 435 (§ 406) důvodové zprávy k novele zákona o obchodních korporacích.

¹⁰⁶ Neuplatňuje-li účetní jednotka tzv. hospodářský rok. Hospodářským rokem je účetní období, které může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce, než je leden. Ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění (dále jako „**zákon o účetnictví**“).

¹⁰⁷ Ustanovení § 128 odst. 1 obchodního zákoníku.

¹⁰⁸ Ustanovení § 181 odst. 2 a § 403 odst. 1 ZOK.

řádné účetní závěrky za rok 2019 prodlužuje o 3 měsíce po skončení mimořádných opatření, nejpozději do 31. prosince 2020, ustanovení § 181 odst. 2 a § 403 odst. 1 zákona o obchodních korporacích se nepoužijí.¹⁰⁹ Z dikce ustanovení je patrné, že valná hromada musí v stanovené lhůtě řádnou účetní závěrku projednat, nikoli schválit. Povinností jednatele či představenstva je zajistit sestavení řádné účetní závěrky, případně i její ověření auditorem¹¹⁰ a svolat valnou hromadu tak, aby řádná účetní závěrka mohla být projednána ve stanovené lhůtě.¹¹¹

V této souvislosti poznamenám, že judikatura Nejvyššího soudu ČR v režimu obchodního zákoníku stanovila, že lhůta ke svolání řádné valné hromady je „[...] *nejzazší lhůtou, ve které lze výsledky účetní závěrky sloužící projednání řádné valné hromady pokládat za ty, jež mohou akcionářům sloužit jako reálný obraz účetnictví akciové společnosti, na jehož základě mohou kvalifikovaně rozhodovat o rozdělení zisku.*“¹¹² Jinými slovy, po uplynutí lhůty upravené pro svolání valné hromady za účelem projednání řádné účetní závěrky nemohla řádná účetní závěrka zpracovaná za předchozí účetní období sloužit jako podklad pro rozdělení zisku. Nicméně tento závěr se nadále neuplatní v režimu zákona o obchodních korporacích, neboť jak vyplývá z usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. března 2019, sp. zn. 27 Cdo 3885/2017: „*S účinností od 1. 1. 2014 může řádná účetní závěrka zpracovaná za předchozí účetní období sloužit jako podklad pro rozhodnutí valné hromady o rozdělení zisku akciové společnosti až do konce následujícího účetního období.*“ Tento závěr byl převzat i do novely zákona o obchodních korporacích, kdy je nově v ustanovení § 34 odst. 1 stanoveno, že zisk a jiné vlastní zdroje podle účetní závěrky lze rozdělit do konce účetního období následujícího po účetním období, za něž byla účetní závěrka sestavena.

¹⁰⁹ Ustanovení § 21 zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu, v platném znění (tzv. „**Lex Covid**“). Mimořádná opatření definovaná v ustanovení § 1 odst. 2 Lex Covid ke dni uzavření rukopisu dosud trvají, proto lze řádnou účetní závěrku za rok 2019 projednat až do 31. prosince 2020.

¹¹⁰ Srov. ustanovení § 20 zákona o účetnictví.

¹¹¹ ŠUK, Petr. K § 181 [Pravidelné jednání valné hromady]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 387.

¹¹² Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. září 2009, sp. zn. 29 Cdo 4284/2007.

3.2. Svolaání mimořádné valné hromady

Mimořádná valná hromada je ta, jež se nekoná ve lhůtách určených zákonem, společenskou smlouvou či stanovami a zároveň se nekoná namísto valné hromady, jež se nesešla v usnášeníschopném stavu.¹¹³ Mimořádná valná hromada se svolává stejným způsobem jako řádná valná hromada. Podle odborné literatury je vyloučeno, aby společenská smlouva stanovila jiný postup pro svolání mimořádné valné hromady, tento závěr je však nejednoznačný.¹¹⁴ Výjimkou je situace, kdy je svolávána valná hromada na žádost kvalifikovaného akcionáře, jak je pojednáno níže.

3.2.1. Hrozící úpadek; ztráta

Jednatel je povinen na základě ustanovení § 182 ZOK svolat valnou hromadu bez zbytečného odkladu poté, co zjistí, že společnosti hrozí úpadek, a navrhnout valné hromadě zrušení společnosti či přijetí jiného vhodného opatření. „*O hrozící úpadek jde tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků.*“¹¹⁵ Lhůta „bez zbytečného odkladu“ znamená v řádu dnů, maximálně týdnů, v co nejkratším časovém úseku.¹¹⁶ Při tomto svolání má jednatel povinnost navrhnout buď zrušení společnosti, či jiné vhodné opatření. Jednatel může navrhnout zrušení společnosti v případě, že společenská smlouva svěří rozhodování o dobrovolném zrušení společnosti s likvidací do působnosti valné hromady (§ 190 odst. 2 písm. f) ZOK). Nestanoví-li tak společenská smlouva, o zrušení společnosti rozhodují všichni společníci (§ 241 odst. 1 ZOK).¹¹⁷ Jako jiná vhodná opatření může navrhnout opatření různého charakteru, která povedou ke zvýšení disponibilních zdrojů společnosti, např. zvýšení základního kapitálu, prodej závodu či jeho části nebo zajištění dluhového financování.¹¹⁸

V akciové společnosti je důvod pro svolání valné hromady definován odlišně. Představenstvo je povinno na základě ustanovení § 403 odst. 1 ZOK svolat valnou hromadu bez zbytečného odkladu poté, co zjistí, že celková ztráta společnosti na základě účetní závěrky dosáhla takové výše, že při jejím uhrazení z disponibilních zdrojů by neuhrazená ztráta dosáhla

¹¹³ HOLEJŠOVSKÝ 2011, op. cit. sub 21, s. 7.

¹¹⁴ DVOŘÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 274.

¹¹⁵ Ustanovení § 3 odst. 5 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění.

¹¹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. prosince 2013, sp. zn. 32 Cdo 2484/2012.

¹¹⁷ JOSKOVÁ 2014, op. cit. sub 41, s. 16.

¹¹⁸ FILIP, FYRBACH 2016, op. cit. sub 24, s. 232.

poloviny základního kapitálu nebo v případě, že tak lze očekávat s ohledem na všechny okolnosti. Celkovou ztrátou společnosti se rozumí součet ztráty za dané účetní období a neuhrazených ztrát z minulých let. Disponibilními zdroji jsou zejména nerozdělený zisk z předchozích let, rezervní fond či jiné kapitálové fondy a fondy ze zisku. Představenstvo výši celkové ztráty z účetní závěrky zjistí nejpozději v den, kdy účetní závěrku projedná.¹¹⁹ Představenstvo je v takovém případě povinno navrhnout valné hromadě zrušení společnosti, či přijetí jiného vhodného opatření.

Naproti tomu ve slovenské právní úpravě platí, že jednatel nebo představenstvo je povinno svolat valnou hromadu tehdy, jestliže zjistí, že ztráta společnosti přesáhne hodnotu jedné třetiny základního kapitálu nebo takovou ztrátu je možné předpokládat a předloží valné hromadě návrhy opatření.¹²⁰

3.2.2. Vážný důvod

Jednatel je povinen svolat valnou hromadu bez zbytečného odkladu i z jiných vážných důvodů, zejména je-li ohrožen cíl sledovaný společností. Shodně jako výše má navrhnout opatření k řešení nastalé situace (§ 182 ZOK). Cílem společnosti může být v obecném případě dosažení zisku. V takovém případě je povinnost svolat valnou hromadu, nastane-li skutečnost, která podstatným způsobem ohrožuje ziskovost společnosti (např. úpadek hlavního obchodního partnera). Cílem společnosti může být také dlouhodobá spokojenost zákazníků, ohrožením takového cíle může být porušení jména společnosti vadným výrobkem, v jehož důsledku většina klientely přejde ke konkurenci. Vážným důvodem jsou míněny situace, které jsou svojí závažností srovnatelné s hrozícím úpadkem. Může se jednat například o trestní stíhání společnosti podle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.¹²¹ V takových případech mají být společníci informováni o nastalé situaci a měli by mít možnost vyjádřit se k navrhovaným opatřením.

U akciové společnosti je představenstvo také povinno svolat valnou hromadu bez zbytečného odkladu z jiného vážného důvodu (§ 403 odst. 2 ZOK). Takovým vážným důvodem může být hrozící úpadek společnosti.¹²² V takové situaci má představenstvo navrhnout valné hromadě zrušení společnosti, či jiné vhodné opatření.

¹¹⁹ ŠUK, Petr. K § 403 [Povinnost svolat valnou hromadu]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 689.

¹²⁰ Ustanovení § 128 odst. 2 a § 193 odst. 2 slovenského obchodního zákonníku.

¹²¹ JOSKOVÁ 2014, op. cit. sub 41, s. 16. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v platném znění.

¹²² ŠUK, Petr. K § 403 [Povinnost svolat valnou hromadu]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 689.

3.2.3. Zájem společnosti

Dozorčí rada společnosti s ručením omezeným, je-li zřízena, a akciové společnosti je oprávněna svolat valnou hromadu, vyžadují-li to zájmy společnosti (§ 183 a § 404 ZOK). Jak jsem uvedla výše v části osob a orgánů oprávněných ke svolání valné hromady, konkrétně v kapitole dozorčí rada, zájmem společnosti jsou situace, kdy jednatel či představenstvo nesvolá valnou hromadu tam, kde jim to ukládá zákon, nebo nejednají-li loajálně ke společnosti či ochrana oprávněných zájmů společníků a akcionářů.¹²³ Dozorčí rada akciové společnosti je navíc povinna navrhnout potřebná opatření. Svolává-li dozorčí rada valnou hromadu proto, že její svolání ukládá zákon a představenstvo ani žádný z jeho členů valnou hromadu nesvolá, potřebným opatřením bude obvykle rozhodnutí o záležitostech, pro jejichž projednání zákon svolání valné hromady ukládá.

3.2.4. Neexistence jednatele (představenstva) nebo jeho dlouhodobé neplnění povinnosti

V případě, že společnost s ručením omezeným nemá jednatele nebo neplní-li jednatel dlouhodobě svoje povinnosti, svolá valnou hromadu kterýkoli společník (§ 183 ZOK). Obdobné ustanovení obsahuje právní úprava akciové společnosti, kdy v případě, že společnost nemá zvolené představenstvo anebo představenstvo dlouhodobě neplní svoje povinnosti a valnou hromadu nesvolá ani jeho člen, svolá valnou hromadu dozorčí rada. Pokud ji nesvolá, může tak učinit kterýkoli člen dozorčí rady. Zároveň také navrhne potřebná opatření (§ 404 ZOK). Blíže k této problematice jsem se vyjádřila v části osob a orgánů oprávněných ke svolání valné hromady, konkrétně v kapitolách společník a dozorčí rada či její člen.

3.2.5. Žádost ze strany kvalifikovaného společníka či akcionáře

Jak jsem již uvedla, kvalifikovaný společník může požádat jednatele o svolání valné hromady k jím navrženým záležitostem podle ustanovení § 187 ZOK. Jednateli po doručení této žádosti vzniká povinnost svolat valnou hromadu do jednoho měsíce ode dne doručení žádosti a stanovit termín konání valné hromady v přiměřené lhůtě. Nedostojí-li jednatel této povinnosti, je kvalifikovaný společník poté oprávněn valnou hromadu svolat sám.

Obdobně má kvalifikovaný akcionář právo požádat o svolání valné hromady k jím navrženým záležitostem představenstvo podle ustanovení § 366 ZOK. Představenstvo na základě žádosti svolá valnou hromadu tak, aby se konala do 40 dní ode dne doručení žádosti,

¹²³ FILIP, FYRBACH 2016, op. cit. sub 24, s. 233.

u kótovaných společností do 50 dní. Zákon stanoví výjimku z pravidla pro svolání valné hromady tak, že zkracuje lhůtu pro její oznámení. Lhůta pro uveřejnění a rozeslání pozvánky na valnou hromadu se zkracuje na 15 dnů, u kótovaných společností na 21 dnů. Pokud představenstvo valnou hromadu v uvedené lhůtě nesvolá, kvalifikovaný akcionář může požádat soud o zmocnění ke svolání valné hromady podle ustanovení § 368 odst. 1 ZOK.

3.3. Svolání náhradní valné hromady

Náhradní valná hromada je taková, jež je svolána proto, že se původní řádná nebo mimořádná valná hromada nesešla v usnášeníschopném stavu. V takovém případě lze svolat náhradní valnou hromadu se stejným pořadem jednání pro niž neplatí stejné kvorum usnášeníschopnosti.¹²⁴ Jinými slovy náhradní valná hromada má nižší kvorum pro usnášeníschopnost než měla původní valná hromada. Z logiky věci by postrádalo smysl svolávat náhradní valnou hromadu a požadovat přítomnost společníků se stejným počtem hlasů. Zákon obsahuje úpravu pro svolání valné hromady v akciové společnosti, nikoli u společnosti s ručením omezeným. Otázkou je, zda tuto možnost lze připustit i ve společnosti s ručením omezeným.

V režimu obchodního zákoníku si mohli společníci sjednat postup pro svolání náhradní valné hromady ve společenské smlouvě za podmínky, že bylo současně stanoveno kvorum usnášeníschopnosti řádné valné hromady vyšší než polovina všech hlasů společníků. Bylo tomu tak proto, že obchodní zákoník v ustanovení § 127 odst. 1 neumožňoval konat valnou hromadu v případě, že přítomní společníci disponovali nižším počtem hlasů než polovinou všech hlasů. To ostatně potvrdila i judikatura, kdy Vrchní soud v Praze došel k závěru, že „*Valná hromada společnosti s ručením omezeným nemůže být nikdy schopná usnášení bez ohledu na počet přítomných společníků, resp. váhu jejich hlasů. Konání náhradní valné hromady bez ohledu na počet hlasů přítomných společníků společnosti s ručením omezeným nemůže připustit ani společenská smlouva.*“¹²⁵ Společenská smlouva mohla umožnit a upravit postup pro svolání náhradní valné hromady tak, že stanovila kvorum usnášeníschopnosti řádné valné hromady vyšší než polovinu všech hlasů společníků, a zároveň stanovila kvorum pro usnášeníschopnost náhradní valné hromady nejméně jednu polovinu všech hlasů, ale současně méně, než kvorum pro usnášeníschopnost řádné valné hromady.¹²⁶

¹²⁴ HOLEJŠOVSKÝ 2011, op. cit. sub 21, s. 8.

¹²⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. dubna 2009, sp. zn. 7 Cmo 9/ 2009.

¹²⁶ HOLEJŠOVSKÝ 2011, op. cit. sub 21, s. 9.

Nicméně takový závěr se neuplatní v režimu zákona o obchodních korporacích. Podle ustanovení § 169 odst. 1 ZOK je valná hromada usnášeníschopná, jsou-li přítomni společníci, kteří mají alespoň polovinu všech hlasů, neučí-li společenská smlouva jinak.¹²⁷ Výslovně je tak umožněno, aby společenská smlouva podmínila usnášeníschopnost valné hromady vyšším nebo naopak nižším počtem hlasů, popřípadě může kvorum vázat nikoliv na počet hlasů, jimiž disponují společníci, ale na počet společníků, kteří se valné hromady účastní. Stejně tak společenská smlouva může stanovit, že valná hromada je usnášeníschopná bez ohledu na počet účastníků se společníků, popřípadě upravit ve společenské smlouvě předpoklady pro konání náhradní valné hromady.¹²⁸ Z toho vyplývá, že nelze aplikovat ustanovení § 414 ZOK, jež upravuje svolání náhradní valné hromady v akciové společnosti *per analogiam* bez dalšího. Postup pro svolání náhradní valné hromady ve společnosti s ručením omezeným musí být vždy výslovně upraven ve společenské smlouvě, může ovšem obdobně stanovit, že náhradní valná hromada je usnášeníschopná bez ohledu na počet hlasů účastníků se společníků, či zkrátit lhůtu pro rozeslání pozvánek společníkům. Pro upřesnění dodávám, že v odborné literatuře není k této problematice úplná shoda, např. M. Oswaldová vylučuje možnost konání náhradní valné hromady ve společnosti s ručením omezeným z důvodu, že kdyby zákonodárce měl úmysl umožnit konání náhradní valné hromady, učinil by tak výslovně v zákoně.¹²⁹

Institut náhradní valné hromady akciové společnosti je upraven v ustanovení § 414 ZOK. Pro to, aby mohla být svolána náhradní valná hromada, musí být nejdříve řádně a včas svolána řádná nebo mimořádná valná hromada, která se nesešla v usnášeníschopném stavu.¹³⁰ Je sporné, zda náhradní valnou hromadu lze svolat i tehdy, přestala-li být řádná (nebo mimořádná) valná hromada schopna usnášení v průběhu jejího jednání, jinými slovy opustilo-li jednání v jeho průběhu tolik akcionářů, že kvorum kleslo pod zákonem či stanovami určený limit. Podle P. Šuka tomu tak je, neboť takový postup je v souladu s účelem institutu náhradní valné hromady. Náhradní valnou hromadu lze v takovém případě svolat k projednání

¹²⁷ I v poměrech slovenského obchodního zákoníku došlo novelou zákona č. 500/2001 Z. z. k obdobné právní úpravě. Od této novely platí, že společenská smlouva může vázat způsobilost usnášení valné hromady na nižší i vyšší účast společníků než je přítomnost společníků, kteří mají alespoň polovinu všech hlasů. HANES, Dalibor. *Spoločnosť s ručením obmedzeným v novej právnej úprave*. 4. přepracované vydání. Bratislava: IURA EDITION, 2002. 425 s. ISBN: 80-89047-34-3, s. 104-105.

¹²⁸ ŠUK, Petr. K § 169 [Usnášeníschopnost valné hromady]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 358.

¹²⁹ OSWALDOVÁ 2016, op. cit. sub 42, s. 15.

¹³⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. dubna 2009, sp. zn. 29 Cdo 3469/2008.

pouze těch záležitostí, jež řádná (nebo mimořádná) valná hromada nemohla projednat v důsledku poklesu kvora pod minimální hranici.¹³¹ Další podmínkou je, že svolání náhradní valné hromady je stále potřebné. To znamená, že pokud odpadly důvody, pro které se měla konat řádná nebo mimořádná valná hromada, není nutné náhradní valnou hromadu svolávat.

Jsou-li naplněné tyto podmínky, představenstvo svolá náhradní valnou hromadu způsobem stanoveným zákonem a stanovami tak, aby se konala nejpozději do šesti týdnů ode dne, na který byla svolána původní valná hromada. Zároveň zašle pozvánku na náhradní valnou hromadu akcionářům nejpozději do 15 dnů ode dne, na který byla svolána původní valná hromada. Lhůta pro uveřejnění a rozeslání pozvánek se zkracuje na 15 dnů. Pozvánka musí splňovat požadavky kladené na její obsah podle ustanovení § 407 ZOK s výjimkou přiměřených informací o podstatě jednotlivých záležitostí zařazených na pořad jednání valné hromady podle ustanovení § 407 odst. 1 písm. d) ZOK. Novela zákona toto ustanovení upřesnila a stanovila, že se jedná o zdůvodnění návrhu usnesení valné hromady (§ 407 odst. 1 písm. f) ZOK) a vyjádření představenstva ke každé navrhované záležitosti (§ 407 odst. 2 ZOK). Pořad jednání náhradní valné hromady musí být shodný s pořadem původní valné hromady, doplnit jakýkoli další bod na pořad jednání je možné pouze se souhlasem všech akcionářů. Nedodržení striktních požadavků pro svolání náhradní valné hromady může mít za následek vyslovení neplatnosti usnesení náhradní valné hromady.¹³² Koná-li se valná hromada po stanovené šestitýdenní lhůtě, nejedná se o náhradní valnou hromadu, nýbrž o novou valnou hromadu, na kterou se neuplatní zkrácení lhůty pro její svolání, výjimka ze schopnosti usnášení se ani výjimka z obsahu náležitostí pozvánky.¹³³ Nutno dodat, že smyslem náhradní valné hromady je projednání záležitostí, které nemohly být projednány na původní valné hromadě z důvodu, že se nesešla v usnášeníschopném stavu, proto zákon stanoví, že náhradní valná hromada je usnášeníschopná bez ohledu na to, jaký podíl na základním kapitálu mají účastníci se akcionáři. Jinými slovy není stanoveno kvorum pro schopnost valné hromady se usnášet. Stanovy ovšem mohou tuto možnost upravit a stanovit kvorum pro usnášeníschopnost náhradní valné hromady.

¹³¹ ŠUK, Petr. K § 414 [Náhradní valná hromada]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 716.

¹³² OSWALDOVÁ 2016, op. cit. sub 42, s. 18.

¹³³ Tamtéž.

3.4. Důsledky nesvolání valné hromady

Poruší-li povinnosti svolat valnou hromadu statutární orgán, dozorčí rada či likvidátor, pak se jedná o porušení výkonu funkce s péčí řádného hospodáře, důsledkem čehož vzniká odpovědnost za škodu tím způsobenou společností. Při odpovědnosti více osob se jedná o odpovědnost solidární.¹³⁴ Pokud společník poruší povinnost svolat valnou hromadu bez zbytečného odkladu postupem podle ustanovení § 183 ZOK v případě, kdy společnost nemá jednatele, může být takové pochybení kvalifikováno jako porušení loajality společníka vůči společnosti a společník tak bude odpovídat za škodu způsobenou společností nesvoláním valné hromady.

Považuji za nutné opětovně zmínit, že důsledkem nesvolání valné hromady k projednání řádné účetní závěrky do 6 měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období již podle nové právní úpravy nemá za následek nemožnost rozdělení zisku po této lhůtě. To znamená, že zisk a jiné vlastní zdroje podle řádné účetní závěrky zpracované za předchozí účetní období lze rozdělit do konce následujícího účetního období. Samozřejmě v případě, že valná hromada k projednání řádné účetní závěrky nebude vůbec svolána, nelze ani o výplatě podílů na zisku uvažovat.¹³⁵

3.5. Shrnutí

Valná hromada společnosti s ručením omezeným i akciové společnosti se musí konat alespoň jednou za účetní období k projednání řádné účetní závěrky společnosti. Zákon zároveň stanoví další případy, kdy je nutné valnou hromadu svolat. Společenská smlouva nebo stanovy mohou uložit povinnost častějšího svolání valné hromady nebo specifikovat další situace k povinnému svolání valné hromady. V praxi dochází k rozlišování řádné, mimořádné a náhradní valné hromady. Náhradní valná hromada je zákonem upravena pouze v případě akciové společnosti, ve společnosti s ručením omezeným se může konat jen tehdy, určí-li tak společenská smlouva. Důsledkem nesvolání valné hromady může vzniknout odpovědnost za škodu způsobenou společností osobám či orgánům, které měly povinnost valnou hromadu svolat.

¹³⁴ DVORÁK 2011, op. cit. sub 18, s. 140.

¹³⁵ Tamtéž.

4. Způsob svolání valné hromady

Účelem právní úpravy svolání valné hromady je zejména zajistit, aby společníci byli s dostatečným časovým předstihem informováni o tom, že se bude valná hromada konat, kdy a kde se uskuteční, jaký bude pořad jednání a přijetí jakých usnesení je navrhováno. Na základě čehož by si společníci mohli vytvořit předpoklady pro účast na valné hromadě. K tomu musí společnost učinit vše, co lze po ní spravedlivě požadovat, aby takovou informovanost společníků zajistila.¹³⁶ Svolání valné hromady společnosti s ručením omezeným se oznamuje společníkům písemnou pozvánkou, která se zašle na adresu uvedenou v seznamu společníků, nestanoví-li společenská smlouva jinak (§ 184 odst. 1 a 2 ZOK). Z tohoto dispozitivního ustanovení vyplývá, že společenská smlouva může stanovit odlišný způsob oznámení o konání valné hromady jako např. zaslání pozvánky e-mailem, faxem, telefonicky či pozvánkou publikovat na internetových stránkách společnosti.¹³⁷ Vždy se musí jednat o způsob, který umožňuje zachytit obsah pozvánky a určit jednající osobu.¹³⁸ Je také vhodné, aby tento způsob umožňoval určitou formu ověření a potvrzení okamžiku předání informace.¹³⁹ Svolavatel tak například může odeslat pozvánku na valnou hromadu i obyčejným dopisem, při případném sporu ohledně řádného svolání valné hromady bude však nemožné dokázat jeho včasné doručení na adresu společníka a společnost se vystavuje riziku prohlášení všech přijatých usnesení valné hromady za neplatná.

V případě akciové společnosti se pozvánka na valnou hromadu zveřejňuje na internetových stránkách společnosti na základě ustanovení § 406 odst. 1 ZOK, přičemž se jedná o kogentní ustanovení, tedy tento způsob svolání valné hromady nelze nahradit jiným.¹⁴⁰ Požadavek na publikaci pozvánky na valnou hromadu na internetových stránkách byl ovlivněn Směrnicí, konkrétně čl. 5 odst. 2 a 4, je však nutné zmínit, že tato Směrnice se vztahuje pouze

¹³⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. ledna 2008. sp. zn. 29 Odo 1429/2006. Shodně usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. června 2018, sp. zn. 27 Cdo 1725/2017. Obdobně rozhodl Najvyšší súd SR v rozsudku ze dne 1. září 2015, sp. zn. Obdo V 70/2003, kdy vyslovil, že smyslem právní úpravy svolání valné hromady je ochrana zájmů společníků tak, že každý z nich má mít reálnou možnost účastnit se valné hromady a uplatnit tak svoje základní právo. In: GRANCOVÁ, Božena, KROČKOVÁ, Katarína. *Judikatura vo veciach riadenia obchodných spoločností*. 1. vydání. Bratislava: Wolters Kluwer SR, 2020. 284 s. ISBN 978-80-571-0211-3, s. 139.

¹³⁷ DVOŘÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 284.

¹³⁸ OSWALDOVÁ 2016, op. cit. sub 42, s. 11.

¹³⁹ HOLEJŠOVSKÝ 2011, op. cit. sub 21, s. 84.

¹⁴⁰ KŘÍŽ, Radim. Některé otázky spojené se způsobem svolání valné hromady akciové společnosti – část I. *Soukromé právo*. 2017, č. 1. ISSN 2533-4239, s. 23.

na společnosti s kótovanými akciemi.¹⁴¹ Jak jsem uvedla v předchozí části práce, novela zákona upřesnila ustanovení týkající se rozeslání pozvánek akcionářům. Svolavatel současně zašle pozvánku akcionářům vlastnicím akcie na jméno na adresu uvedenou v seznamu akcionářů a akcionářům vlastnicím zaknihované akcie na majitele na jejich adresu uvedenou v evidenci zaknihovaných cenných papírů (popř. akcionářům vlastnicím imobilizované akcie na majitele na adresu uvedenou v evidenci vedené schovatelem imobilizovaných akcií). Zaslání pozvánek přitom může být stanovami nahrazeno jiným způsobem. Tento způsob však nemůže zasahovat do účastnických práv akcionáře, tedy nedůvodně akcionáře omezovat v možnostech účastnit se valné hromady. Z judikatury Nejvyššího soudu ČR vyplývá, že vhodnost způsobu uveřejnění pozvánky se musí posuzovat s ohledem na poměry konkrétní společnosti, zejména pak s ohledem k osobám akcionářů. Aby bylo možno zvolený způsob považovat za vhodný, musí být užitý informační zdroj obecně dostupný pro každého akcionáře bez vynaložení nepřiměřené námahy.¹⁴² Stanovy mohou určit i další požadavky na svolání valné hromady jako například, že pozvánka bude vyhotovena ve více jazykových verzích.¹⁴³

O svolání valné hromady musí být vždy vyrozuměni všichni společníci (akcionáři), osoby, které mají zákonnou povinnost se zasedání valné hromady zúčastnit a pozvaní hosté. Nicméně uvedená pravidla se vztahují pouze na společníky (akcionáře), pro vyrozumění ostatních osob zákon žádná pravidla nestanoví. Avšak nelze rozumně očekávat, že se tyto osoby zúčastní zasedání valné hromady, nebudou-li o něm vyrozuměny. Pravidla vyrozumívání ostatních osob mohou být stanovena společenskou smlouvou (stanovami).¹⁴⁴

4.1. Právní povaha pozvánky

V režimu obchodního zákoníku se v odborné literatuře i judikatuře vedla diskuze, zda je pozvánka na valnou hromadu právním úkonem (dnes právním jednáním), či nikoli. T. Dvořák zastával názor, že pozvánka je právním úkonem a nesouhlasil s judikaturou, která tvrdila opak. Uvedl k tomu, že rozhodnutím se soud snažil zamezit podávání žalob na samotný přezkum platnosti pozvánky podle ustanovení § 80 občanského soudního řádu,¹⁴⁵ a tím zamezit zasahování soudu do vnitřních záležitostí společnosti. Nicméně tuto argumentaci nepovažoval

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. září 2001, sp. zn. 29 Odo 88/2001.

¹⁴³ KŘÍŽ, Radim. Některé otázky spojené se způsoby svolání valné hromady akciové společnosti – část II. *Soukromé právo*. 2017, č. 2. ISSN 2533-4239, s. 17.

¹⁴⁴ DVOŘÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 294.

¹⁴⁵ Zákon č. 99/1963 Sb, občanský soudní řád, v platném znění (dále jako „občanský soudní řád“ nebo „OSŘ“).

za správnou, neboť, jak je známo, *lex specialis* (§ 191 ZOK) *derogat legi generali* (§ 80 OSŘ), a proto je přezkum pozvánky podle občanského soudního řádu vyloučen.¹⁴⁶ Opačný názor zastávala např. I. Štenglová,¹⁴⁷ která se ztotožňovala s rozhodnutím velkého senátu obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. 35 Odo 755/2005, který uzavřel, že pozvánka není právním úkonem a sjednotil tak rozhodovací praxi.¹⁴⁸ Z dalšího rozhodnutí vyplývá, že přestože pozvánka na valnou hromadu není právním úkonem, uplatní se na ni analogicky požadavek určitosti a srozumitelnosti.¹⁴⁹

V platné a účinné právní úpravě podle zákona o obchodních korporacích se většina odborné literatury shoduje, že pozvánka na valnou hromadu je právním jednáním společnosti, respektive za ni.¹⁵⁰ Opačný názor zastává např. J. Bělohlávek.¹⁵¹ Z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. března 2020, sp. zn. 27 Cdo 4108/2018, vyplývá, že pozvánka na valnou hromadu je právním jednáním společnosti, jež za společnost činí k tomu oprávněná osoba jako její zástupce. Lze tedy uzavřít, že pozvánka na valnou hromadu je právním jednáním a musí tak splňovat požadavky kladené občanským zákoníkem na právní jednání vyplývající z ustanoveních § 551 až § 553.

4.2. Doručení a zveřejnění pozvánky

4.2.1. Včasnost doručení pozvánky

Místo, datum a hodina konání valné hromady se oznámí společníkům nejméně 15 dnů přede dnem jejího konání (§ 184 odst. 1 ZOK). Společenská smlouva se může od tohoto pravidla odchýlit a určit lhůtu kratší, nebo delší. Společník však musí mít dostatek času na přípravu na jednání valné hromady, tj. mimo jiné na prostudování návrhů usnesení a případně na jejich projednání s kvalifikovanou osobou. Ujednání o příliš krátké lhůtě by tak mohlo být posuzováno v rozporu s dobrými mravy.¹⁵² Ve stanovené lhůtě je pozvánku nutné společníkovi doručit, nikoli ji v dané lhůtě odeslat. Vyplývá tak z rozhodnutí Nejvyššího

¹⁴⁶ DVORÁK 2011, op. cit. sub 18, s. 142.

¹⁴⁷ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: DĚDIČ 2012, op. cit. sub 91, s. 407.

¹⁴⁸ Potvrdil tak závěr rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. listopadu 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004. Naopak v dřívějším usnesení ze dne 25. září 2001, sp. zn. 29 Odo 155/2001, Nejvyšší soud stanovil, že pozvánka je právním úkonem společnosti vůči společníkům a je tedy podrobena stejným pravidlům jako kterýkoli jiný právní úkon.

¹⁴⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. června 2010, sp. zn. 29 Cdo 3703/2009.

¹⁵⁰ ČECH, ŠUK 2016, op. cit. sub 47, s. 290. Shodně také např. FILIP, FYRBACH 2016, op. cit. sub 24, s. 233.

¹⁵¹ BĚLOHLÁVEK, Alexander J. K § 184. In: Komentář Aleš Čeněk, op. cit. sub 48, s. 806.

¹⁵² LOCHMANOVÁ 2015, op. cit. sub 59, s. 18.

soudu ČR,¹⁵³ nicméně i z gramatického výkladu daného ustanovení lze dospět k závěru, že „oznámením“ se rozumí doručení pozvánky společníkovi. Jinak řečeno, společník musí mít pozvánku ve své dispozici alespoň 15 dní (není-li jinak stanoveno společenskou smlouvou) přede dnem konání valné hromady. V případě, že společnost odesílá pozvánku prostřednictvím provozovatele poštovních služeb a nebude-li zřejmé, který den byla zásilka doručena, uplatní se vyvratitelná právní domněnka, že pozvánka je doručena třetí pracovní den po odeslání, případně patnáctý pracovní den po odeslání, byla-li odeslána do ciziny (§ 573 OZ). Uvedená 15denní lhůta je lhůtou hmotněprávní a uplatní se počítání času dle ustanovení § 605 OZ. Z toho plyne, že lhůta se určí zpětně a bude počítána ode dne, který bezprostředně předchází stanovenému dni konání valné hromady.¹⁵⁴ Ku příkladu, je-li valná hromada svolaná na 15. září 2020, musí být pozvánka doručena společníkům nejpozději 31. srpna 2020. Je důležité zmínit, že nedodržení lhůty ke svolání valné hromady je považováno za vadu svolání valné hromady a může tak dojít k vyslovení neplatnosti usnesení přijatých na takto vadně svolané valné hromadě. Nicméně domnívám se, že v souladu s ustanovením § 260 odst. 1 OZ ne každé nedodržení lhůty bude vést k vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, zejména například dostane-li se pozvánka do dispozice společníka 14 dnů přede dnem konání valné hromady.

Oproti tomu ustanovení § 406 odst. 1 ZOK v poměrech akciové společnosti stanoví, že pozvánka se zašle akcionářům nejméně 30 dnů přede dnem konání valné hromady současně s uveřejněním pozvánky na internetových stránkách společnosti. Z gramatického výkladu ustanovení je zřejmé, že v této lhůtě stačí pozvánku odeslat. Stanovy mohou lhůtu 30 dnů prodloužit, nikoli zkrátit.¹⁵⁵ Za doručenou lze pozvánku považovat tehdy, dostane-li se zásilka s pozvánkou do sféry dispozice akcionáře. Judikatura dovodila, že je-li pozvánka zasílána prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, dostane se do sféry dispozice akcionáře tehdy, kdy mu je provozovatelem poštovních služeb předána, nebo je-li akcionáři provozovatelem poštovních služeb oznámeno, že zásilka je pro něj u tohoto provozovatele uložena – v takovém případě dnem, kdy si akcionář může zásilku poprvé vyzvednout. „Možnost vyzvednout“ si zásilku je přitom třeba posuzovat objektivně.¹⁵⁶ Valná hromada je svolána řádně a včas i za situace, kdy zásilku s pozvánkou na valnou hromadu akcionář odmítne převzít.

¹⁵³ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. července 2009, sp. zn. 29 Cdo 590/2009. V poměrech slovenského obchodního zákoníku shodně rozsudek Najvyššieho súdu SR ze dne 29. července 2009, sp. zn. 29 Cdo 590/2009. In: GRANCOVÁ, KROČKOVÁ 2020, op. cit. sub 136, s. 142.

¹⁵⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. dubna 2004, sp. zn. 29 Odo 783/2003.

¹⁵⁵ ČECH, ŠUK 2016, op. cit. sub 47, s. 341.

¹⁵⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. května 2012, sp. zn. 29 Cdo 272/2011.

Nejvyšší soud se zabýval případem, kdy akcionář odmítl převzít zásilku obsahující pozvánku na valnou hromadu, jelikož nevěděl, jakou písemnost odmítá, neboť zásilka nebyla označena jako pozvánka, a nedozvěděl se tak o konání valné hromady. V rozhodnutí bylo řečeno, že zákon neukládá povinnost společnosti označit zásilku obsahující pozvánku na valnou hromadu tak, aby z ní bylo patrné, že obsahuje pozvánku, a nelze tak po společnosti požadovat, aby plnila povinnost, kterou ji zákon neukládá.¹⁵⁷ Z uvedeného vyplývá, že ze zásilky obsahující pozvánku na valnou hromadu nemusí být patrné, jakou písemnost obsahuje. Na druhou stranu, jak uzavřel Nejvyšší soud ČR ve svém usnesení ze dne 26. června 2018, sp. zn. 27 Cdo 1725/2017, spočívají-li důvody vadného či pozdního doručení zásilky na straně provozovatele poštovních služeb, je nutné pochybení při doručování pozvánky přičíst na vrub společnosti. Ovšem ne každé pochybení společnosti či jí zvoleného provozovatele poštovních služeb při doručování zásilky má skutečný dopad do práv společníka (jakožto adresáta zásilky). Zpravidla nelze považovat za vadu svolání valné hromady drobná pochybení, která reálně nebrání společníku, aby se s obsahem pozvánky řádně a včas seznámil. V konkrétním případě byla doručována pozvánka na valnou hromadu společníkovi I.V., který nebyl provozovatelem poštovních služeb zastižen, a proto mu byla zanechána výzva k vyzvednutí zásilky, ve které poštovní doručovatel uvedl chybně křestní jméno (J.V.). Provozovatel poštovních služeb společníka opakovaně vyzval k vyzvednutí zásilky, kdy výzva obsahovala vedle poučení i úřední hodiny pro vyzvednutí zásilky a kontaktní telefonní číslo. Nejvyšší soud dospěl k názoru, že společník I.V. nenamítal, že by se na dané adrese zdržovala osoba se jménem J.V. ani žádná jiná osoba s příjmením V., muselo mu být proto jasné, že zásilka je určena pro něj. Při zachování běžné péče a opatrnosti, kterou lze u něj důvodně očekávat, se mohl s obsahem zásilky seznámit. Společník I.V. následně podal ústavní stížnost. Ústavní soud však potvrdil závěry Nejvyššího soudu s tím, že společníkovi nic nebránilo v tom, aby se na poště informoval, komu je zásilka určena, když se na uvedené adrese zdržuje s daným příjmením pouze tento společník.¹⁵⁸

Pozvánka na valnou hromadu se zasílá společníkům na adresu uvedenou v seznamu společníků, nestanoví-li společenská smlouva jinak (§ 184 odst. 2 ZOK). V akciové společnosti se pozvánka zasílá akcionářům vlastnícím akcie na jméno na adresu uvedenou v seznamu akcionářů a akcionářům vlastnícím zaknihované akcie na majitele na adresu uvedenou v evidenci zaknihovaných cenných papírů, nestanoví-li stanovy náhradní způsob zasílání

¹⁵⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. srpna 2007, sp. zn. 29 Odo 1233/2006.

¹⁵⁸ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 19. listopadu 2019, sp. zn. III.ÚS 3207/18.

pozvánky (§ 406 ZOK). Platí, že společnost nemá vyhledávací povinnost ohledně bydliště svého společníka (akcionáře).¹⁵⁹ Jestliže společník (akcionář) poté, kdy se změní adresa jeho bydliště, nepožádá o promítnutí této změny do seznamu společníků (akcionářů), nemůže se následně domáhat vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady proto, že mu nebyla pozvánka doručena na adresu jeho nového bydliště.¹⁶⁰ S tímto závěrem nesouhlasí L. Josková, podle které vyplývá z povinnosti loajality společnosti vůči společníkovi, aby zaslala pozvánku na valnou hromadu na adresu skutečného pobytu společníka, liší-li se od adresy v seznamu společníků, a toto bydliště je společnosti známo.¹⁶¹

4.2.2. Zveřejnění pozvánky na internetových stránkách

Z problematického ustanovení § 7 odst. 3 ZOK je sporné, zda společnost s ručením omezeným je povinna uveřejňovat pozvánku i na internetových stránkách společnosti, má-li je zřízeny. Toto ustanovení stanoví, že pokud si společnost s ručením omezeným zřídí internetové stránky, vztahují se na ni ustanovení upravující internetové stránky akciové společnosti obdobně. Akciová společnost má přitom povinnost uveřejnit pozvánku na valnou hromadu na svých internetových stránkách. Odborná literatura dovozuje, že tato povinnost se na společnost s ručením omezeným nevztahuje. Ustanovení § 7 odst. 2 a 3 ZOK je promítnutím požadavku článku 5 Směrnice a ve vztahu ke společnosti s ručením omezeným se tak jeho smysl a účel vyčerpává v údajích, jež se jinak povinně uvádějí na obchodních listinách.¹⁶²

Zákonodárce zakotvil v ustanovení § 406 odst. 1 ZOK způsob svolání valné hromady akciové společnosti tak, že je povinna nejméně 30 dnů přede dnem konání valné hromady uveřejnit pozvánku na valnou hromadu na svých internetových stránkách. Každá akciová společnost tak musí být zřízené internetové stránky (§ 7 odst. 2 ZOK). Zákon sice užívá množné číslo „internetové stránky“, ovšem jedná se pouze o legislativní zkratku. Společnost má povinnost zajistit, aby byla pozvánka na internetových stránkách přístupná po celou dobu od uveřejnění až do okamžiku konání valné hromady (§ 406 odst. 2 ZOK). V případě, že internetové stránky nebudou po určitou dobu dostupné např. z důvodu výpadku, bude

¹⁵⁹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. března 2010, sp. zn. 7 Cmo 269/2009.

¹⁶⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. září 2006, sp. zn. 29 Odo 634/2005. Obdobně pro společnost s ručením omezeným usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. ledna 2008, sp. zn. 29 Odo 1429/2006 nebo usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. října 2012, sp. zn. 29 Cdo 1982/2011. Srov. ustanovení § 265 odst. 3 ZOK.

¹⁶¹ JOSKOVÁ 2014, op. cit. sub 41, s. 19.

¹⁶² ČECH, ŠUK 2016, op. cit. sub 47, s. 291. Shodně JOSKOVÁ 2014, op. cit. sub 41, s. 19.

omezení v přístupu k informacím záviset na posouzení konkrétních okolností, např. jak dlouho výpadek trval.¹⁶³

Zákon sice nepožaduje jako povinnou náležitost stanov uvedení internetových stránek, na kterých bude uveřejněna pozvánka na valnou hromadu, nicméně mohou je obsahovat vzhledem k tomu, že internetové stránky musí být snadno zjistitelné pro každého akcionáře. Další možností je nechat zapsat doménové jméno (internetové stránky) do obchodního rejstříku jako tzv. jinou důležitou skutečnost podle ustanovení § 25 odst. 1 písm. j) zákona o veřejných rejstřících.¹⁶⁴ V praxi může postačit, jsou-li internetové stránky společnosti snadno dohledatelné po zadání obchodní firmy do internetového vyhledávače.¹⁶⁵ Společnost je povinna umístit na svých internetových stránkách pozvánku takovým způsobem, aby ji akcionář, který stránky navštíví, bez jakýchkoliv potíží našel, proto je vhodné, aby úvodní strana obsahovala alespoň základní informace a údaje, ve které části stránky je umístěna celá pozvánka. Pozvánka na valnou hromadu je určena akcionářům, a nikoliv široké veřejnosti, může být proto umístěna v té části internetových stránek, která je přístupná toliko akcionářům (např. po zadání hesla). To neplatí v případě společností, jejíž akcie byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu. Nicméně vždy musí být zabezpečeno, že přístup do této části internetových stránek mají všichni akcionáři.¹⁶⁶ Je však důležité upozornit, že návrh novely zákona měl postavit najisto, že dálkový přístup k informacím určeným pouze společníkům může být umožněn pouze jim, tedy může být například podmíněn zadáním přístupového hesla. Nicméně tento bod návrhu novely zákona nebyl schválen. Nezbyvá, než se nadále řídit názorem v odborné literatuře. Má-li společnost více internetových stránek, není nutné, aby společnost na každé z nich uveřejňovala pozvánku na valnou hromadu, musí ale zajistit, aby na všech internetových stránkách byla informace, na které internetové stránce je pozvánka zveřejněna.¹⁶⁷

4.3. Náležitosti pozvánky

Právní úprava společnosti s ručením omezeným nestanoví přesné náležitosti pozvánky na valnou hromadu. Některé náležitosti vyplývají z ustanovení § 184 až § 186 ZOK, další je nutné dovodit výkladem s přihlédnutím k požadavku určitosti právního jednání. Odborná

¹⁶³ FILIP 2012, op. cit. sub 54, s. 504.

¹⁶⁴ Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, v platném znění.

¹⁶⁵ ČECH, ŠUK 2016, op. cit. sub 47, s. 339.

¹⁶⁶ ŠUK, Petr. K § 406 [Lhůta pro svolání valné hromady a forma pozvánky]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 697.

¹⁶⁷ KŘÍŽ 2017, op. cit. sub 140, s. 23.

literatura uvádí, že pozvánka musí obsahovat označení společnosti, místo, datum a hodinu konání valné hromady, pořad jednání valné hromady, návrh usnesení valné hromady a osobu svolavatele včetně podpisu.¹⁶⁸

Oproti tomu zákon v poměrech akciové společnosti stanoví přesné náležitosti pozvánky v ustanovení § 407 ZOK, jsou jimi:

- a) *firma a sídlo společnosti* – rozumí se tím jméno, pod nímž je společnost zapsána v obchodním rejstříku (§ 423 odst. 1 OZ) a adresa společnosti zapsaná v obchodním rejstříku (§ 429 OZ). Část odborné literatury dovozuje, že by pozvánka měla obsahovat i identifikační číslo (IČO), přestože tak zákon výslovně nestanoví;¹⁶⁹
- b) *místo, datum a hodina konání valné hromady*;
- c) *označení, zda se svolává řádná nebo náhradní valná hromada*;
- d) *pořad valné hromady, včetně uvedení osoby, je-li navrhována jako člen voleného orgánu společnosti*;
- e) *rozhodný den k účasti na valné hromadě, pokud byl určen, a rozhodnutí jeho významu pro hlasování na valné hromadě* – význam rozhodného dne spočívá v tom, že právo účastnit se valné hromady, hlasovat a vykonávat na ní akcionářská práva má výhradně osoba vedená jako akcionář v zákonem stanovené evidenci cenných papírů k rozhodnému dni, ledaže se prokáže, že zápis v evidenci k rozhodnému dni neodpovídá skutečnosti (rozhodný den může být určen stanovami, rozhodnutím předcházejícím valnou hromadu, popř. zákonem, viz ustanovení § 405 ZOK);
- f) *návrh usnesení valné hromady a jeho zdůvodnění*; není-li předkládán návrh usnesení, musí pozvánka obsahovat vyjádření představenstva ke každé navrhované záležitosti, to neplatí, je-li svolávána náhradní valná hromada (§ 414 odst. 1 ZOK);
- g) *lhůtu pro doručení vyjádření akcionáře k pořadu valné hromady, je-li umožněno korespondenční hlasování, která nesmí být kratší než 15 dnů; pro začátek jejího běhu je rozhodné doručení pozvánky akcionáři, neurčí-li stanovy jinak*.

Pozvánka musí obsahovat také podpis svolavatele. Novela zákona stanovila, že je-li navrhována změna stanov, musí pozvánka obsahovat alespoň stručný a výstižný popis a odůvodnění změn.

¹⁶⁸ FILIP, FYRBACH 2016, op. cit. sub 24, s. 239; DVOŘÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 286-287; OSWALDOVÁ 2016, op. cit. sub 42, s. 13.

¹⁶⁹ OSWALDOVÁ 2016, op. cit. sub 42, s. 13; JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ, DVOŘÁKOVÁ 2018, op. cit. sub 42, s. 159.

Úplný návrh změny stanov musí být zveřejněn na internetových stránkách společnosti spolu s pozvánkou na valnou hromadu a zdarma k nahlédnutí v sídle společnosti.

Zákon o obchodních korporacích jako i jiné právní předpisy stanoví v specifických případech další náležitosti, které musí pozvánka na valnou hromadu obsahovat, například připouští-li společenská smlouva společnosti s ručením omezeným hlasování na valné hromadě nebo rozhodování mimo valnou hromadu s využitím technických prostředků, pozvánka musí obsahovat podmínky takového hlasování nebo rozhodování (§ 167 odst. 3 ZOK). Pozvánka na valnou hromadu společnosti, jejíž akcie byly přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu, musí obsahovat vedle záležitostí stanovených zákonem o obchodních korporacích také náležitosti uvedené v ustanovení § 120a ZPKT.

4.3.1. Místo, datum a hodina konání valné hromady

Místo, datum a hodina konání valné hromady musí být stanoveny tak, aby nepřiměřeně neomezovaly právo společníka (akcionáře) se jí účastnit, což vyplývá z ustanovení § 186 ZOK a § 408 odst. 1 ZOK. Jedná se o promítnutí závěru Nejvyššího soudu ČR, který ve svém usnesení ze dne 18. října 2011, sp. zn. 29 Cdo 66/2011, dovedl, že jedině tak bude zachován smysl celé úpravy svolání valné hromady. Posouzení o vhodnosti místa, data a hodiny konání valné hromady závisí na poměrech konkrétní společnosti. Z rozhodnutí je patrné, že při posouzení o vhodnosti místa je významná zejména jeho dopravní dostupnost pro společníky, a to i s ohledem na určené datum a hodinu. V konkrétním případě byla valná hromada svolána do zahraničí (Amsterdamu), přestože společnost měla dva společníky, jednoho se sídlem a druhého s bydlištěm v Brně. Nejvyšší soud rozhodl, že svolání valné hromady do zahraničí je v rozporu se zásadou ochrany minoritních společníků, pokud s tím některý ze společníků nesouhlasí. Připustil tak, že valná hromada se může konat i v zahraničí, ale pouze se souhlasem společníků. Svolat valnou hromadu do zahraničí však není možné v případě, kdy o rozhodnutí valné hromady má být pořízen notářský zápis, neboť notář nemůže vykonávat svou funkci mimo území České republiky.¹⁷⁰ V jiném rozhodnutí Nejvyšší soud uzavřel, že při posuzování vhodnosti místa konání valné hromady je nutno vzít v úvahu akcionářskou strukturu společnosti, dopravní dostupnost určeného místa a další okolnosti, zejména náklady na konání valné hromady. V tomto případě byla valná hromada svolána do Brna, přestože společnost sídlila v Praze a většina akcionářů pocházela z Prahy. Bylo judikováno, že při rozptýlené akcionářské struktuře nelze zvolit místo, které by vyhovovalo všem akcionářům, společnost

¹⁷⁰ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ, DVOŘÁKOVÁ 2018, op. cit. sub 42, s. 160.

musí vzít v úvahu poměry všech akcionářů, nikoliv pouze těch největších, navíc Brno je z Prahy dostupné všemi dopravními prostředky a ještě téhož dne se lze vrátit zpět.¹⁷¹ Nejvyšší soud určil, že i akcionář, který se zúčastnil valné hromady, se může dovolávat porušení pravidel pro určení místa, data a hodiny konání valné hromady, protože i on může být dotčen na svých právech (např. v důsledku nutnosti vynaložit nepřiměřené náklady na svoji účast na valné hromadě).¹⁷² Zajímavé a uplatnitelné je i rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ve kterém soud uzavřel, že pokud jednatel svolává valnou hromadu na adresu, kde se nachází více budov a valná hromada se má konat v budově, která není označená orientačním (popisným) číslem, je jednatel povinen místo, kde se má valná hromada konat, blíže specifikovat v pozvánce na valnou hromadu. V daném případě Nejvyšší soud SR vyslovil neplatnost usnesení přijatých na valné hromadě z důvodu nedodržení postupu pro svolání valné hromady z hlediska nedostatečného označení místa konání valné hromady.¹⁷³

Co se týče možného nepřiměřeného omezení v datu a hodině konání valné hromady, příkladem může být svolání valné hromady na den státního svátku, v pracovní den v brzkých ranních hodinách či naopak v pozdních večerních hodinách. Ku příkladu Vrchní soud v Praze ve svém usnesení ze dne 12. června 2015, sp. zn. 7 Cmo 255/2014, uzavřel, že konání valné hromady v 6:00 omezuje možnost akcionářů účastnit se valné hromady a vyslovil neplatnost všech usnesení přijatých na této valné hromadě. V této věci je vhodné zmínit usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. dubna 2008, sp. zn. 29 Cdo 372/2007, ve kterém soud rozhodoval o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady kvůli chybnému uvedení data konání valné hromady v pozvánce na valnou hromadu. Dovedil, že chybně uvedené datum nemělo závažné právní následky pro společníka, jestliže věděl, kdy a kde se valná hromada koná a dostavil se na ni, byť opožděně. Navíc podotkl, že *„jestliže je doba konání valné hromady vymezena časovým rozpětím (od 12 do 17 hodin), je pro společníka rozhodující údaj o jejím začátku. Přejde-li později, musí počítat s tím, že část, případně celý program valné hromady již bude vyčerpán.“*

¹⁷¹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. listopad 2011, sp. zn. 29 Cdo 4796/2010.

¹⁷² Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. února 2011, sp. zn. 29 Cdo 4820/2010.

¹⁷³ Rozsudek Najvyššieho súdu SR ze dne 30. května 2011, sp. zn. 5 Obdo 17/2010. In: GOLIAN, Ján, HAJNIŠOVÁ, Edita a kolektiv. *Judikatura: Spoločnosť s ručením obmedzeným*. 1. vydání. Bratislava: IURIS LIBRI, 2014. 281 s. ISBN: 978-80-89635-15-3, s. 32.

4.3.2. Pořad jednání valné hromady

Pozvánka na valnou hromadu musí obsahovat pořad jednání (program) valné hromady, který věcně vymezuje předmět jednání valné hromady. Navržený pořad jednání je významný, jelikož na jeho základě se společníci rozhodují, zda se valné hromady zúčastní, či nikoli. Bod pořadu musí být formulován jednoznačně a precizně. Lze převzít formulaci jednotlivých bodů odpovídajícím zákonnému vymezení působnosti valné hromady.¹⁷⁴ V praxi je častým bodem pořadu jednání bod „různé“. Takový bod pořadu sice nezakládá vadu pozvánky, ale nemá význam, neboť v rámci tohoto bodu nemůže být přijato žádné usnesení z důvodu, že z takto navrženého bodu není patrné, čeho se má valná hromada týkat.¹⁷⁵ Pokud je bodem pořadu volba členů orgánů, musí být navrhovaná osoba uvedena v pozvánce. Tento požadavek lze analogicky vztáhnout i na odvolání stávajících členů orgánů. V pozvánce naopak nemusí být zahrnuty záležitosti týkající se procedurální povahy, které se týkají organizace a průběhu konkrétního zasedání valné hromady jako je např. volba předsedy valné hromady a zapisovatele, rozhodnutí o přerušení zasedání valné hromady, o způsobu hlasování a jiná rozhodnutí, která nemají obecnou povahu a nezakládají se jimi pravidla do budoucnosti.¹⁷⁶ Domnívám se, že v rámci zasedání valné hromady by se měly záležitosti uvedené v pozvánce projednávat a mělo by být o nich hlasováno v pořadí, v jakém jsou uvedeny v pozvánce. Nicméně přejí-li si přítomní společníci pořadí změnit, mohou tak učinit na základě procedurálního usnesení valné hromady.

4.3.3. Návrh usnesení valné hromady

Součástí pozvánky je i návrh usnesení valné hromady, to znamená, že každý bod pořadu, o kterém je hlasováno, musí obsahovat návrh usnesení. Z logiky věci návrh usnesení nemusí obsahovat záležitosti, o kterých není hlasováno (např. zpráva jednatele o ekonomické situaci společnosti). U akciové společnosti musí být návrh usnesení i zdůvodněn, právní úprava společnosti s ručením omezeným takový požadavek nestanoví, nicméně pokud svolavatel chce svůj návrh usnesení zdůvodnit, může tak učinit. Zdůvodnění by mělo být uvedeno stručně, jasně a výstižně. Mělo by z něj být akcionářům zřejmé, proč svolavatel navrhuje, aby o dané záležitosti rozhodla valná hromada, a proč má rozhodnout navrhovaným způsobem. Za řádné zdůvodnění nelze považovat například sdělení, že rozhodování o dotčené záležitosti spadá

¹⁷⁴ FILIP, FYRBACH 2016, op. cit. sub 24, s. 238.

¹⁷⁵ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. září 2001, sp. zn. 29 Odo 155/2001; RADA 2003, op. cit. sub 9, s. 383.

¹⁷⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. června 2009, sp. zn. 29 Cdo 2340/2007.

do působnosti valné hromady.¹⁷⁷ V případě, kdy v akciové společnosti není předkládán návrh usnesení, představenstvo namísto zdůvodnění v pozvánce uvede své vyjádření ke každé navrhované záležitosti. Návrh usnesení musí být formulován určitě tak, aby o něm mohlo být hlasováno pro nebo proti. Nejsou vyloučeny ani alternativní návrhy. Valná hromada by měla hlasovat o návrzích v takové podobě, jak jsou uvedena v pozvánce, nicméně pokud se objeví nové skutečnosti či vážné důvody, které vyžadují odlišnou formulaci, bude potřeba formulaci návrhů upravit. Avšak takové změny v návrzích usnesení by měly být výjimečné, jelikož smyslem pozvánky je umožnit společníkům připravit se na valnou hromadu. Je-li hlasováno o návrhu usnesení, který se formulací liší od toho uvedeného v pozvánce, svolavatel by měl na valné hromadě vysvětlit důvody pro takový postup.¹⁷⁸ Ovšem je třeba odlišit situaci, kdy je přijato odlišné usnesení, než jaké je uvedeno v pozvánce, v rámci pozměňovacích návrhů společníka. Zákon v případě společnosti s ručením omezeným neupravuje postup pro podání návrhů a protinávrhů. Takový postup může upravit společenská smlouva, nicméně v praxi nejčastěji dochází k podání protinávrhů přímo na jednání valné hromady. Oproti tomu v akciové společnosti zákon výslovně upravuje právo akcionáře uplatňovat návrhy a protinávrhy k záležitostem, které jsou zařazeny na pořad valné hromady v ustanoveních § 361 až § 364 ZOK. Toto právo umožňuje akcionářům dosáhnout přijetí odlišného usnesení, než jaké je navrhováno svolavatelem. Je tím také dána možnost, jak sdělit ostatním akcionářům své představy o řízení společnosti.¹⁷⁹ Zákon zmiňuje pojmy návrh a protinávrh, aniž by je vymezil, jejich rozlišování se navíc jeví jako zbytečné, neboť tak důsledně nečiní ani zákonodárce.¹⁸⁰ Novela zákona v tomto směru přinesla podstatné změny. Zákon již nestanoví, že akcionář je povinen doručit protinávrh společnosti v přiměřené lhůtě před konáním valné hromady. Nově je upraveno, že návrhy a protinávrhy doručené společnosti nejpozději tři dny před konáním valné hromady uveřejní představenstvo bez zbytečného odkladu na internetových stránkách společnosti. V případě, že jsou návrhy a protinávrhy doručeny nejpozději 5 dnů před konáním valné hromady, představenstvo uveřejní i své stanovisko. Navíc je postaveno najisto, že návrhy a protinávrhy nemusí být zdůvodněny, ovšem obsahují-li zdůvodnění, je potřeba zveřejnit i toto zdůvodnění. Zákonodárce tak připustil, že podávat návrhy a protinávrhy lze i přímo na jednání

¹⁷⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. března 2019, sp. zn. 27 Cdo 3885/2017.

¹⁷⁸ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ, DVOŘÁKOVÁ 2018, op. cit. sub 42, s. 160.

¹⁷⁹ JOSKOVÁ, Lucie. Právo akcionáře podávat návrhy a protinávrhy. *Obchodněprávní revue*. 2014, č. 9. ISSN 1803-6554, s. 251.

¹⁸⁰ JOSKOVÁ 2014, op. cit. sub 179, s. 253.

valné hromady, stanovil pouze lhůty, které je potřeba dodržet k uveřejnění návrhů a protinávrhů a kdy je představenstvo povinno uveřejnit i své stanovisko. Smyslem úpravy práva podávat návrhy a protinávrhy je umožnit ostatním akcionářům se s nimi seznámit a navrhovateli je tím dána možnost získat podporovatele návrhu.¹⁸¹

4.3.4. Přílohy

Zákon nestanoví povinnost svolavatelů společnosti s ručením omezeným přikládat k pozvánce přílohy týkající se jednotlivých bodů pořadu jednání valné hromady. T. Dvořák uvádí, že je-li svolavatelem valné hromady jednatel, dozorčí rada nebo likvidátor, kteří mají vykonávat svoji funkci s péčí řádného hospodáře, lze dovodit jejich povinnost přiložit k pozvánce veškeré materiály, které společníci potřebují k řádné přípravě na jednání valné hromady. Ve vztahu k jiným svolavatelům pak tato povinnost neplatí.¹⁸² Opačný názor zastává M. Oswaldová, když tvrdí, že pozvánka nemusí obsahovat podklady k jednotlivým bodům pořadu jednání, neboť každý společník má v rámci svého práva na informace možnost požadovat od jednatelů potřebné informace a nahlížet do dokladů společnosti.¹⁸³ Přikláním se k názoru, že pozvánka by měla obsahovat důležité materiály potřebné k přípravě na valnou hromadu. Má-li například valná hromada schválit účetní závěrku za předchozí účetní období, která by nebyla součástí pozvánky na valnou hromadu, a společník by tedy musel o ni požádat jednatele v rámci práva na informace, neměl by dostatek času na její prostudování a případnou konzultaci s odborníkem. Je tomu tak proto, že kdyby pozvánka byla doručena 15 dní předem dnem konání valné hromady, kdy by následně společník musel sepsat žádost o informace k jednotlivým bodům pořadu a vyčkat odpovědi od jednatele, doba na přípravu by se tak výrazně snížila, případně by se mohlo stát, že by jednatel poskytl dané informace až na jednání valné hromady a společník by tak neměl dostatek času na jejich prostudování.

Pozvánka na valnou hromadu akciové společnosti musí obsahovat podklady k jednotlivým bodům pořadu jednání valné hromady. Za zmínku stojí usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. října 2018, sp. zn. 14 Cmo 153/2017, ve kterém uzavřel, že pozvánka na valnou hromadu nemusí obsahovat celé znění smlouvy o výkonu funkce, postačí, pokud bude přístupná akcionářům v sídle společnosti k nahlédnutí. S tímto názorem se ovšem neztotožňuji, nelze požadovat po akcionářích, aby byli nuceni vynaložit finanční a časové

¹⁸¹ Důvodová zpráva k novele zákona o obchodních korporacích, shrnutí k bodu 390 (§ 361), op. cit. sub 105.

¹⁸² DVOŘÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 290.

¹⁸³ OSWALDOVÁ 2016, op. cit. sub 42, s. 14. Shodně JOSKOVÁ 2014, op. cit. sub 41, s. 19.

prostředky k tomu, aby se dopravili do sídla společnosti za účelem prostudování dokumentů pro potřeby přípravy na valnou hromadu. Podle mého názoru takovéto uveřejnění informací nedůvodně omezuje akcionáře v možnosti účastnit se valné hromady (§ 406 odst. 1 ZOK). K obdobnému závěru došel i Nejvyšší soud ČR, který ve svém usnesení ze dne 27. března 2019, sp. zn. 27 Cdo 3885/2017, vyslovil, že součástí návrhu usnesení musí být celé znění navrhovaných změn stanov, účetní závěrky i smlouvy o výkonu funkce. Pro lepší přehlednost lze celé znění umístit do samostatné přílohy pozvánky. Připustil také, že pozvánka může být značně obsáhlá, proto je možné, aby společnost pozvánku v plném rozsahu včetně příloh uveřejnila na internetových stránkách společnosti a v písemné pozvánce uvedla pouze základní informace a dále odkázala na pozvánku na internetových stránkách. Nevyločil však, že v některých případech odůvodněných specifickými okolnostmi takový závěr nebude možný.

V této souvislosti a s ohledem k zmíněnému judikátu je třeba opětovně upozornit na novelu zákona o obchodních korporacích, kde v ustanovení § 407 odst. 3 zákonodárce postavil najisto, že společnost nemusí akcionářům spolu s pozvánkou zasílat úplný návrh změn stanov. Postačí, pokud pozvánka obsahuje stručný a výstižný popis a odůvodnění navrhovaných změn stanov. Celé znění stanov se uveřejní spolu s pozvánkou na internetových stránkách společnosti a společnost umožní akcionářům, aby ve lhůtě uvedené v pozvánce mohli zdarma nahlédnout do návrhu změn stanov, kdy na toto právo musí být upozornění v pozvánce.

4.3.5. Podpis

V režimu obchodního zákoníku judikatura dovozovala, že pozvánka na valnou hromadu není právním úkonem a není tedy na ni vyžadován podpis.¹⁸⁴ Podle zákona o obchodních korporacích je pozvánka písemným právním jednáním společnosti, a tudíž na základě ustanovení § 561 odst. 1 OZ je k platnosti právního jednání učiněného v písemné formě vyžadován podpis jednatelů, přičemž tento podpis může být nahrazen mechanickými prostředky tam, kde je to obvyklé. Ustanovení § 562 odst. 1 OZ stanoví, že písemná forma je zachována i při právním jednání učiněném elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jeho obsahu a určení jednatelů osoby (například pozvánka zaslaná datovou schránkou či e-mailem). Pozvánku podepisují osoby oprávněné svolat valnou hromadu. Při podepisování statutárního orgánu se uplatní způsob zastupování společnosti zapsaný v obchodním rejstříku.¹⁸⁵ To znamená, že zastupují-li společnost podle obchodního

¹⁸⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. 35 Odo 755/2005.

¹⁸⁵ JOSKOVÁ 2014, op. cit. sub 41, s. 19.

rejstříku společně dva (individuální) jednatele, musí pozvánku podepsat oba jednatele. Stejný závěr platí pro představenstvo akciové společnosti. Je-li rozdělena působnost mezi členy představenstva a záležitosti týkající se svolání valné hromady jsou svěřeny jednomu členovi, tento člen rozhoduje o svolání valné hromady, ovšem k podpisu pozvánky je třeba dodržet způsob jednání za společnost. Svolává-li člen představenstva valnou hromadu za podmínek uvedených v ustanovení § 402 odst. 2 ZOK, je oprávněn podepsat pozvánku samostatně.¹⁸⁶ Obdobné závěry platí i v případě pozvánky uveřejněné na internetových stránkách společnosti, byť podpis může být nahrazen mechanickými prostředky tam, kde je to obvyklé.¹⁸⁷ Absence podpisu svolavatele by však neměla mít za následek vyslovení neplatnosti usnesení přijatých na valné hromadě.

4.4. Vzdání se práva na včasné a řádné svolání valné hromady

Zákon výslovně upravuje v ustanovení § 184 odst. 3 postup pro nápravu nedostatků svolání valné hromady společnosti s ručením omezeným. Vzdají-li se společníci práva na včasné a řádné svolání valné hromady, ať už pro nedodržení lhůty pro svolání valné hromady či pro nedostatky v náležitostech pozvánky na valnou hromadu, usnesení přijatá na valné hromady nemohou být pro tyto nedostatky prohlášena za neplatná. Tento postup bude využíván zejména tehdy, pokud společníci potřebují urychleně projednat záležitost náležející do působnosti valné hromady ve lhůtě kratší než je stanovená lhůta pro svolání valné hromady. Společník se může vzdát práva na včasné a řádné svolání valné hromady pouze ke konkrétní valné hromadě, a to přímo na valné hromadě ústním prohlášením, které musí být zachyceno v zápise o jednání valné hromady, nebo ve veřejné listině, pokud se rozhodnutí valné hromady osvědčuje veřejnou listinou. Jestliže se společník vzdává svého práva mimo valnou hromadu, musí tak učinit písemně s úředně ověřeným podpisem. Poslední věta citovaného ustanovení stanoví, že prohlášení má účinky i vůči každému dalšímu nabyvateli podílu tohoto společníka. Jinými slovy, dojde-li k převodu podílu společníka, který se vzdal práva na včasné a řádné svolání valné hromady, je toto prohlášení závazné i pro nabyvatele daného podílu.

V akciové společnosti obdobnou právní úpravu obsahuje ustanovení § 411 odst. 2 ZOK, ovšem nepředepisuje formu vzdání se práva na včasné a řádné svolání valné hromady. Z citovaného ustanovení je patrné, že valná hromada se může konat bez splnění požadavků stanovených zákonem či stanovami pouze tehdy, souhlasí-li s tím všichni akcionáři. Novela

¹⁸⁶ ČECH, ŠUK 2016, op. cit. sub 47, s. 336.

¹⁸⁷ KRŽÍŽ 2017, op. cit. sub 143, s. 16.

zákona vypustila požadavek, že tak zároveň musí určit stanovy. Tento požadavek se jevil jako nelogický a odborná literatura dovozovala, že i v případě, kdy by stanovy takový požadavek neobsahovaly, nebylo by možné dovolávat se neplatnosti přijatých usnesení na valné hromadě konané dle citovaného ustanovení se souhlasem všech akcionářů.¹⁸⁸ Odborná literatura se neshoduje, v jaké formě lze tento souhlas učinit. M. Oswaldová doporučuje analogickou úpravu společnosti s ručením omezeným,¹⁸⁹ zatímco P. Šuk zastává názor, že akcionář může projevit svůj souhlas jakýmkoli způsobem.¹⁹⁰ R. Kříž dovozuje na základě ustanovení § 423 odst. 2 písm. d) ZOK, že souhlas udělen na valné hromadě musí být uveden v zápisu z valné hromady a v případě písemného souhlasu se na základě ustanovení § 423 odst. 3 ZOK přiloží souhlas k zápisu z valné hromady.¹⁹¹ K posledně uvedenému názoru se přikláním, jelikož dle mého názoru není možné dovozovat analogicky úpravu společnosti s ručením omezeným a požadovat úředně ověřený podpis na písemném prohlášení, nestanoví-li tak zákon výslovně. Domnívám se, že požadavky na včasné a řádné svolání valné hromady by pro vyloučení pochybností měly obsahovat stanovy.

4.5. Shrnutí

Smyslem a účelem právní úpravy svolání valné hromady je zajistit, aby společníci (akcionáři) byli s dostatečným časovým předstihem informováni o tom, že se bude valná hromada konat a o detailech souvisejících s konáním valné hromady tak, aby se mohli dostatečně připravit a jejího jednání se zúčastnit. Ve společnosti s ručením omezeným se svolání valné hromady oznamuje společníkům písemnou pozvánkou, která musí být doručena nejméně 15 dnů přede dnem konání valné hromady na adresu uvedenou v seznamu společníků, nestanoví-li společenská smlouva jiný způsob oznámení nebo jinou lhůtu. Má-li společnost s ručením omezeným zřízené internetové stránky, není ze zákona povinna zveřejnit na nich pozvánku na valnou hromadu. Oproti tomu akciová společnost je povinna zveřejnit pozvánku na valnou hromadu na svých internetových stránkách, přičemž od tohoto pravidla se nelze odchýlit, a to nejméně 30 dnů přede dnem konání valné hromady. Současně v této lhůtě

¹⁸⁸ ŠUK, Petr. K § 411 [Stanovení nového místa, data a hodiny odložené valné hromady]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 711. Shodně LASÁK, FILIP. K § 411 [Pravidla pro stanovení místa a doby konání odložené valné hromady]. In: Komentář ASPI, op. cit. sub 28 [cit. 13. 9. 2020].

¹⁸⁹ OSWALDOVÁ 2016, op. cit. sub 42, s. 16

¹⁹⁰ ŠUK, Petr. § 411 [Stanovení nového místa, data a hodiny odložené valné hromady]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 707 a 711.

¹⁹¹ KŘÍŽ 2017, op. cit. sub 143, s. 17.

zašle pozvánku akcionářům vlastnícím akcie na jméno na adresu uvedenou v seznamu akcionářů a akcionářům vlastnícím zaknihované akcie na majitele na adresu uvedenou v evidenci zaknihovaných cenných papírů, nestanoví-li stanovy náhradní způsob zasílání pozvánky.

Právní úprava týkající se náležitostí pozvánky je detailnější v poměrech akciové společnosti, kdy zákon vyjmenovává konkrétní náležitosti, které musí pozvánka obsahovat. Oproti tomu ve společnosti s ručením omezeným tak zákon nestanoví, a je proto potřeba vyjít z ustanovení týkajících se svolání valné hromady a ostatní náležitosti je nutné dovodit výkladem s přihlédnutím k požadavku určitosti právního jednání. Zákon o obchodních korporacích jako i jiné právní předpisy stanoví ve specifických případech další náležitosti, které musí pozvánka na valnou hromadu obsahovat.

Pozvánka na valnou hromadu je v režimu zákona o obchodních korporacích právním jednáním, tudíž musí být podepsána jednající osobou. Zákon navíc umožňuje konání valné hromady bez splnění požadavků předepsaných zákonem či společenskou smlouvu (stanovami) za podmínky, že se společníci (akcionáři) vzdají práva na včasné a řádné svolání valné hromady. Zákon výslovně předepisuje formu vzdání se práva na včasné a řádné svolání valné hromady společnosti s ručením omezeným, u akciové společnosti tak nečiní. Domnívám se, že v poměrech akciové společnosti nelze analogicky aplikovat úpravu společnosti s ručením omezeným a vyžadovat na písemném prohlášení ověřený podpis, když tak zákon výslovně nestanoví, ledaže takový požadavek obsahují stanovy společnosti.

5. Odvolání, odložení a další změny valné hromady

5.1. Doplnění bodu pořadu jednání valné hromady

V některých případech může být žádoucí upravit pořad jednání valné hromady. Pořad jednání valné hromady ovšem nelze měnit bez dalšího, jinak by byl společník (akcionář), který se na základě pozvánky rozhodl valné hromady nezúčastnit, zkrácen na svých právech. Svolaatel valné hromady může navrhovaný pořad jednání valné hromady doplnit buď dodatkem k pozvánce, nebo novou pozvánkou za předpokladu, že dodrží postup a lhůty stanovené zákonem a společenskou smlouvou (stanovami). Nelze-li tyto lhůty dodržet, zákon umožňuje projednání záležitostí, které nejsou uvedeny v pozvánce na valnou hromadu tehdy, jsou-li přítomni a souhlasí-li s jejich projednáním všichni společníci podle ustanovení § 185 ZOK, nebo souhlasí-li s tím všichni akcionáři podle ustanovení § 408 odst. 3 ZOK.¹⁹² Přestože zákon nestanoví, že se valné hromady musí účastnit všichni akcionáři, nýbrž postačí, pokud všichni akcionáři udělí souhlas jakýmkoli způsobem, v praxi bude obvykle projednání záležitostí nezařazených na pořad jednání valné hromady přicházet v úvahu tehdy, účastní-li se všichni akcionáři valné hromady.¹⁹³ Dospějí-li společníci či akcionáři na jednání valné hromady k tomu, že je potřeba projednat i jiné záležitosti, které nebyly uvedeny v pozvánce, nejprve hlasují o doplnění pořadu jednání a teprve poté, byla-li změna pořadu schválena všemi společníky či akcionáři, mohou projednat a hlasovat o dané záležitosti. V praxi se tato úprava může použít například tehdy, kdy společníci během jednání valné hromady zjistí, že nejsou spokojeni s výsledky práce jednatele a přejí si ho ihned odvolat z funkce jednatele.

Pro úplnost je potřeba zmínit, že akcionáři na valné hromadě mohou rozhodnout (přijmout usnesení) o přeložení záležitostí zařazených na pořad jednání valné hromady na příští jednání valné hromady nebo o jejich neprojednání (§ 409 ZOK). V případě, kdy dojde k rozhodnutí o přeložení záležitosti na příští valnou hromadu, je představenstvo tímto usnesením vázáno a je povinno tuto záležitost zařadit na pořad jednání příští valné hromady. Tato úprava neplatí, koná-li se valná hromada na žádost kvalifikovaného akcionáře, ledaže s tím souhlasí. Ve společnosti s ručením omezeným se vypuštění bodu pořadu jednání, tedy jeho

¹⁹² Slovenský obchodní zákoník takovou možnost upravuje pouze v poměrech akciové společnosti v ustanovení § 185 odst. 2. Nicméně judikatura tento závěr, že zařadit nový bod na pořad jednání valné hromady lze se souhlasem všech společníků, dovodila i pro společnost s ručením omezeným, srov. rozsudek Najvyššieho súdu SR ze dne 1. července 2003, sp. zn. 1 Obo 154/02. In: GRANCOVÁ, KROČKOVÁ 2020, op. cit. sub 136, s. 138.

¹⁹³ ŠUK, Petr. K § 408 [Místo, datum a hodina konání valné hromady]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 707.

zúžení, považuje za přípustné s tím, že je nezbytné, aby svolavatel vypuštění příslušného bodu zdůvodnil.¹⁹⁴

5.2. Změna místa valné hromady

V praxi může dojít k potřebě změny místa konání valné hromady oproti místu uvedenému v pozvánce na valnou hromadu. Je třeba zdůraznit, že taková změna v konání valné hromady zakládá pochybení, jež může založit neplatnost usnesení přijatých na takovém jednání valné hromady.¹⁹⁵ Při stanovení nového místa konání valné hromady je potřeba dodržet požadavky kladené zákonem na svolání valné hromady. Především tak lze učinit novou pozvánkou nebo doplněním původní pozvánky s dodržáním stanovených lhůt pro její doručení, resp. odeslání.¹⁹⁶ Na nové místo konání valné hromady se také uplatní požadavek, že nesmí nepřiměřeně omezovat právo společníka (akcionáře) účastnit se valné hromady. Ovšem jak uzavřel Nejvyšší soud ČR, při posuzování, zda změna místa omezila či dokonce vyloučila právo účasti akcionářů (společníků) na valné hromadě, je nutno usuzovat z konkrétních okolností každého případu. Takovými okolnostmi jsou zejména fyzická vzdálenost místa uvedeného v pozvánce na valnou hromadu a účinnost organizačních opatření přijatých za účelem upozornění osob, které se dostaví na místo, kam byla valná hromada svolána, o změně místa konání valné hromady, do něhož se následně bez významnější prodlevy mohou přesunout.¹⁹⁷ Příkladem může být případ, který posuzoval Nejvyšší soud ČR v usnesení ze dne 26. října 2010, sp. zn. 29 Cdo 3374/2009, kdy dospěl k závěru, že při přesunutí místa konání valné hromady z jedenáctého patra budovy do přízemí téže budovy nebylo zasaženo do práv akcionářů, neboť společnost zajistila, aby se o změně místa dozvěděli v recepci budovy.

5.3. Odvolání a odložení valné hromady

Zákon v poměrech společnosti s ručením omezeným na rozdíl od právní úpravy akciové společnosti neřeší situaci, zda lze termín konání valné hromady odvolat či odložit. Je důležité zmínit, že termín konání již svolané valné hromady lze oddálit, nikoli zkrátit, leda by s tímto postupem souhlasili všichni společníci, jak je pojednáno výše. Toto pravidlo plyne z nutnosti dodržení stanovených lhůt pro doručení pozvánky na valnou hromadu. T. Dvořák dovozuje analogickou právní úpravu ustanovení § 410 ZOK, tedy zastává názor, že postup pro odvolání

¹⁹⁴ LOCHMANOVÁ 2015, op. cit. sub 59, s. 18.

¹⁹⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. června 2007, sp. zn. 29 Odo 984/2005.

¹⁹⁶ HOLEJŠOVSKÝ 2011, op. cit. sub 21, s. 89. Ustanovení § 411 odst. 1 ZOK v poměrech akciové společnosti.

¹⁹⁷ Viz op. cit. sub 195.

či odložení valné hromady musí být stejný jako postup pro samotné svolání valné hromady a tuto změnu musí společnost oznámit společníkům alespoň jeden týden před původně oznámeným termínem, jinak je povinna uhradit účelně vynaložené náklady společníkům, kteří se dostavili na valnou hromadu dle původní pozvánky.¹⁹⁸ Mám za to, že tento názor neobstojí ve světle judikatury, kdy Vrchní soud v Praze ve svém usnesení ze dne 13. června 2017, sp. zn. 14 Cmo 265/2016, uzavřel, že v případě, kdy absentuje zákonná úprava a ani společenská smlouva k takové situaci nic nestanoví, nelze uplatnit analogickou právní úpravu akciové společnosti. V situaci, kdy zákon nestanoví žádné požadavky pro odvolání valné hromady, nejsou stanovena žádná striktní pravidla a odvolání valné hromady společnosti s ručením omezeným může nastat i jinou formou, než jaká je stanovena pro svolání valné hromady. Domnívám se, že tento závěr lze uplatnit i pro odložení konání valné hromady. Pokud jde o lhůtu, kdy nejpozději lze valnou hromadu odvolat či odložit, mám za to, že tak lze učinit kdykoliv před stanoveným termínem konání valné hromady. Tím však nebude dotčena povinnost společnosti vynaložit účelně vynaložené náklady společníkům, kteří se dostavili na valnou hromadu v původním termínu. V tomto ohledu by byla možná analogická aplikace ustanovení § 410 odst. 1 ZOK, kdy by tak společnost byla povinna uhradit účelně vynaložené náklady společníkům, pokud jim nebylo odvolání valné hromady oznámeno alespoň jeden týden před původně oznámeným termínem konání valné hromady.

T. Dvořák dále uvádí, že odvolání či odložení valné hromady není možné v situaci, kdy zákon nebo společenská smlouva stanoví povinnost svolat valnou hromadu, typicky se bude jednat o projednání řádné účetní závěrky společnosti.¹⁹⁹ S tímto názorem souhlasí i J. Holejšovský, který dodává, že tak lze učinit pouze z technických důvodů, například pokud by budova, kde má proběhnout konání valné hromady, byla zatopena.²⁰⁰ S daným názorem nesouhlasím. Domnívám se, že odvolat či odložit valnou hromadu lze z jakéhokoli důvodu, respektive bez udání důvodu, jelikož zákon nestanoví žádné požadavky s tím, že není dotčena odpovědnost svolavatele (typicky jednatele) za újmu či jiné následky tím způsobené. Je-li valná hromada svolána na žádost kvalifikovaného společníka, lze valnou hromadu odvolat či odložit pouze s jeho souhlasem, nebo pokud k tomu sám přistoupí.²⁰¹ Z logiky věci lze dovodit, že osobou oprávněnou odvolat či odložit valnou hromadu bude osoba, která byla oprávněna

¹⁹⁸ DVOŘÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 294.

¹⁹⁹ Tamtéž.

²⁰⁰ HOLEJŠOVSKÝ 2011, op. cit. sub 21, s. 90.

²⁰¹ DVOŘÁK 2014, op. cit. sub 14, s. 294.

valnou hromadu svolat. V případě nového svolání valné hromady musí být opět dodrženy všechny požadavky kladené zákonem a společenskou smlouvou s tím, že pořad jednání valné hromady nemusí být totožný s původním pořadem, jelikož se jedná o novou valnou hromadu. To neplatí v případě odložení valné hromady, kdy již nelze navrhovaný pořad jednání měnit, ledaže postupem podle ustanovení § 185 ZOK.

Jak již bylo řečeno, zákon upravuje odvolání či odložení konání valné hromady v poměrech akciové společnosti v ustanovení § 410 ZOK. Z daného ustanovení vyplývá, že společnost je povinna oznámit akcionářům odvolání nebo odložení valné hromady způsobem stanoveným zákonem a stanovami alespoň jeden týden před původně oznámeným datem konání valné hromady, jinak je povinna uhradit akcionářům, kteří se na valnou hromadu dostavili podle původní pozvánky, s tím spojené účelně vynaložené náklady, čímž lze rozumět cestovné a případně s ohledem na vzdálenost místa bydliště či sídla akcionáře od místa konání valné hromady i náklady na ubytování.²⁰² Z toho vyplývá, že v případě, kdy společnost tuto lhůtu jednoho týdne nedodrží, nejedná se o „neplatnost“ či „neúčinnost“ odvolání či odložení valné hromady ani neplatnost usnesení na ni přijatých, ale společnosti vzniká povinnost uhradit akcionářům účelně vynaložené náklady. Právo regresu společnosti po osobách, které toto způsobily, není dotčeno.²⁰³ Došlo-li k odvolání či odložení valné hromady více než týden předem, společnost žádné účelně vynaložené náklady akcionářům, kteří se dostavili v původním termínu, hradit nemusí. Zákon dále stanoví, že je-li valná hromada svolána na žádost kvalifikovaného akcionáře, je odvolání či odložení valné hromady možné jen tehdy, souhlasí-li s tím tento akcionář. P. Šuk dovozuje, že souhlas kvalifikovaného akcionáře k odvolání či odložení valné hromady je potřeba i v případě, kdy byl pořad jednání doplněn o záležitost navržené kvalifikovaným akcionářem postupem podle ustanovení § 369 ZOK.²⁰⁴

Podle odborné literatury je sporné, zda lze odvolat valnou hromadu ve chvíli, kdy se již reálně sešla. V takovém případě je potřeba rozlišovat, zda se valná hromada sešla v usnášeníschopném stavu, či nikoli. Pokud je valná hromada usnášeníschopná, může se usnést potřebnou většinou hlasů na odvolání či odložení valné hromady. Nesešla-li se valná hromada v usnášeníschopném stavu, nelze tak učinit, neboť by se zřejmě jednalo o obcházení zákona – svolavatel je povinen svolat náhradní valnou hromadu, ledaže by mezitím odpadly všechny

²⁰² ŠUK, Petr. K § 410 [Odvolání nebo odložení valné hromady]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 709.

²⁰³ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: DĚDIČ 2012, op. cit. sub 91, s. 412. Shodně DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 984 s. ISBN 978-80-7478-961-8, s. 486.

²⁰⁴ ŠUK, Petr. K § 410 [Odvolání nebo odložení valné hromady]. In: Komentář C. H. Beck, op. cit. sub 45, s. 710.

důvody pro svolání valné hromady. Valnou hromadu lze navíc odvolat vždy, zakázal-li její konání soud.²⁰⁵ V praxi může dojít k situaci, kdy se akcionáři sejdou v původně určeném termínu, přestože došlo k odvolání či odložení valné hromady. V takovém případě nemohou projednat žádné záležitosti a přijímat usnesení, ledaže by byly splněny podmínky dané ustanovením § 411 odst. 2 ZOK. Taková usnesení valné hromady by soud prohlásil v řízení na základě ustanovení § 428 ZOK za neplatná.

Ustanovení § 411 ZOK stanoví, že při určení nového místa, data a hodiny konání valné hromady nejsou dotčeny lhůty pro rozesílání pozvánek na valnou hromadu stanovené zákonem či stanovami a pro svolání valné hromady z podnětu kvalifikovaných akcionářů. Platí tedy, že odložená či nová valná hromada se může konat nejdříve po uplynutí lhůty určené pro svolání valné hromady stanovené zákonem či stanovami. Pro pořad jednání takto svolané valné hromady se uplatní závěr výše, to znamená, že v případě odvolání valné hromady může být navržen jiný pořad jednání, naproti tomu při odložení valné hromady nelze měnit pořad jednání s výjimkou postupu podle ustanovení § 369 odst. 1 nebo § 408 odst. 3 ZOK.

Od odložení valné hromady je potřeba rozlišovat přerušení valné hromady. Valná hromada může probíhat během několika dnů, dokud není vyčerpán její program. V takovém případě valná hromada rozhodne prostou většinou hlasů přítomných akcionářů (nevyžadují-li stanovy jinou většinu podle ustanovení § 415 ZOK) o přerušení jednání a o jeho pokračování následující den v určenou hodinu. Jedná se tak o jedinou valnou hromadu, přestože je její průběh rozložen do několika dnů.²⁰⁶ Rozhodnutí o přerušení valné hromady je procedurální otázkou a nemusí být uváděno jako bod pořadu jednání v pozvánce na valnou hromadu, jak vyplývá z usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. října 2017, sp. zn. 7 Cmo 126/2014. Z daného usnesení je zřejmé, že pokračující valnou hromadu není nutné opětovně svolávat podle § 409 ZOK, zároveň není potřeba opětovně ustanovit její orgány podle § 422 ZOK a plné moci udělené akcionáři jejich zástupcům podle § 399 ZOK zůstávají v platnosti i na pokračujícím jednání valné hromady.²⁰⁷

²⁰⁵ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: DĚDIČ 2012, op. cit. sub 91, s. 412. Shodně DVOŘÁK 2016, op. cit. sub 203, s. 486.

²⁰⁶ HAMPEL, Petr. K § 410. In: Komentář Aleš Čeněk, op. cit. sub 48, s. 1711.

²⁰⁷ Shodně usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. května 2017, sp. zn. 29 Cdo 257/2017 a usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. září 2019, sp. zn. 27 Cdo 2164/2018.

5.4. Shrnutí

V praxi může nastat situace, kdy je potřeba změnit dobu, místo či pořad jednání valné hromady nebo dokonce odvolat valnou hromadu z různých důvodů. Chce-li svolavatel valné hromady doplnit pořad jednání valné hromady, může tak učinit novou pozvánkou či dodatkem k původní pozvánce při dodržení postupu a lhůt stanovených zákonem a společenskou smlouvou (stanovami) pro svolání valné hromady. Záležitosti, které nejsou uvedeny v pozvánce, může valná hromada projednat jen tehdy, jsou-li přítomni a souhlasí-li s tím všichni společníci (akcionáři). Pokud je potřeba změnit místo konání valné hromady, opětovně je potřeba dodržet požadavky kladené zákonem či společenskou smlouvou (stanovami) pro svolání valné hromady. Nicméně jak vyplývá z judikatury, lze připustit změnu v místě konání valné hromady bez splnění těchto požadavků, pokud neomezuje či nevylučuje právo společníka (akcionáře) se valné hromady zúčastnit.

Zákon v poměrech akciové společnosti stanoví, že společnost je povinna oznámit akcionářům odvolání nebo odložení valné hromady způsobem stanoveným zákonem a stanovami pro svolání valné hromady, a to alespoň jeden týden před původním datem konání valné hromady, jinak je povinna akcionářům, kteří se na valnou hromadu dostavili, nahradit účelně vynaložené náklady s tím spojené. V poměrech společnosti s ručením omezeným obdobné ustanovení v zákoně nenajdeme, avšak z judikatury vyplývá, že nelze uplatnit analogickou úpravu akciové společnosti. Neupravuje-li společenská smlouva tuto situaci, odvolání či odložení valné hromady společnosti s ručením omezeným může nastat i jinou formou, než jaká je stanovena pro svolání valné hromady. Domnívám se, že by však bylo možné uplatnit analogii v případě povinnosti společnosti nahradit účelně vynaložené náklady společníkům, kteří se dostavili na valnou hromadu podle původní pozvánky, pokud nedošlo k oznámení o odložení či odvolání valné hromady alespoň jeden týden před původním termínem konání valné hromady. V případě svolání odložené či nové valné hromady musí být dodrženy lhůty a postupy stanovené zákonem či společenskou smlouvou (stanovami) pro svolání valné hromady. Pokud dojde k odvolání valné hromady, pořad jednání nové valné hromady nemusí být totožný s pořadem jednání uvedeným v původní pozvánce (to neplatí v případě odložení valné hromady).

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo popsat právní úpravu svolání valné hromady v tuzemských kapitálových společnostech a poukázat na základní rozdíly, které klade na svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti, a dále přinést odpovědi na vymezené otázky. Smyslem práce bylo rovněž upozornit na změny v právní úpravě, které přinesla velká novela zákona o obchodních korporacích. Domnívám se, že vymezených cílů se mi podařilo dosáhnout. V rámci přehlednosti omezím své závěry na ty z mého pohledu nejdůležitější.

Z první části vyplývá, že svolání valné hromady a její následné konání je důležité mimo jiné proto, že společníci a akcionáři vykonávají své základní právo podílet se na řízení společnosti zejména účastí a hlasováním na valné hromadě. Dále je pojednáno o nedávném rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, který uzavřel, že svolání valné hromady je právním jednáním společnosti, tudíž osoby oprávněné svolat valnou hromadu ji svolávají jménem společnosti a jednají tak jako její zástupci.

V druhé části byl věnován prostor osobám oprávněným ke svolání valné hromady a podmínkám, za kterých tak mohou učinit. Došla jsem k závěru, že společenská smlouva ani statovy nemohou rozšiřovat okruh osob oprávněných ke svolání valné hromady. V této části jsem si položila otázku, zda je likvidátor oprávněn ke svolání valné hromady a dospěla jsem ke kladné odpovědi, avšak může tak jednat pouze v mezích své působnosti limitované k dosažení účelu likvidace. Dále jsem nastínila významnou změnu, kterou přinesla velká novela zákona o obchodních korporacích, a to změnu v monistickém uspořádání akciové společnosti, kde je nově statutárním orgánem správní rada a orgán statutárního ředitele byl zrušen. Je tak zřejmé, že od 1. ledna 2021 je ke svolání valné hromady oprávněna správní rada, do té doby je podle mého názoru oprávněn statutární ředitel, i když tento závěr není jednoznačný ani z pohledu odborné literatury. Rozdílů v právní úpravě týkající se této problematiky v obou typech společností je hned několik, ovšem uvedu jen ty základní. Zásadní rozdíl mezi kvalifikovaným společníkem a kvalifikovaným akcionářem v oprávnění svolat valnou hromadu poté, kdy statutární orgán nevyhoví jejich žádosti o svolání valné hromady, spočívá v tom, že kvalifikovaný akcionář může přikročit ke svolání valné hromady až na základě zmocnění soudem, kdežto kvalifikovaný společník takové zmocnění nepotřebuje. Dále je ve společnosti s ručením omezeným kterýkoliv společník (bez ohledu na to, zda jde o kvalifikovaného společníka, či nikoli) oprávněn svolat valnou hromadu při splnění zákonných podmínek, zatímco v akciové společnosti takové oprávnění akcionáři není přiznáno. Nedostatek v právní

úpravě spatřuji v tom, že kvalifikovanému společníkovi není přiznáno výslovné právo žádat jednatele o zařazení bodu na pořad jednání valné hromady tak, jak to je v případě kvalifikovaného akcionáře. Nicméně mám za to, že logickým argumentem *a maiori ad minus* k takovému oprávnění kvalifikovaného společníka dojdeme.

Ve třetí části byly popsány nejčastější důvody svolání valné hromady a lhůty, které musí svolavatel dodržet. Jak ve společnosti s ručením omezeným, tak v akciové společnosti se valná hromada musí konat alespoň jednou za účetní období k projednání řádné účetní závěrky společnosti, a to do šesti měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období. Dále je v této části věnován prostor institutu náhradní valné hromady, který zákon upravuje pouze v poměrech akciové společnosti. Ze závěru vyplývá, že tuto právní úpravu nelze aplikovat *per analogiam* na společnost s ručením omezeným. Náhradní valná hromada se ve společnosti s ručením omezeným může konat pouze za podmínky, že tak určí společenská smlouva.

Co se týče čtvrté části, lze shrnout, že svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným se oznamuje společníkům písemnou pozvánku, která musí být doručena nejméně 15 dnů přede dnem konání valné hromady, nestanoví-li společenská smlouva jinak. Společnost s ručením omezeným nemusí povinně zveřejňovat pozvánku na valnou hromadu na internetových stránkách, má-li je zřízeny. Oproti tomu v akciové společnosti se pozvánka na valnou hromadu zveřejňuje na internetových stránkách společnosti, přičemž od tohoto pravidla se nelze odchýlit, a to nejméně 30 dnů přede dnem konání valné hromady. Současně se v této lhůtě zašle pozvánka akcionářům na jejich adresu, nestanoví-li stanovy náhradní způsob zasílání pozvánky. Vzhledem k tomu, že pozvánka na valnou hromadu je v režimu zákona o obchodních korporacích právním jednáním, musí být podepsána jednajícím osobou. Při podpisu pozvánky se uplatní způsob jednání za společnost zapsaný v obchodním rejstříku, tudíž jednajícím-li dva individuální jednatele za společnost vždy společně, musí pozvánku podepsat oba jednatele.

Poslední kapitola pojednává o možnosti odvolání nebo odložení valné hromady, kdy ze závěru vyplývá, že ve společnosti s ručením omezeným nelze aplikovat právní úpravu akciové společnosti *per analogiam*. Zákon v poměrech akciové společnosti stanoví, že společnost je povinna oznámit akcionářům odvolání nebo odložení valné hromady způsobem stanoveným zákonem a stanovami pro svolání valné hromady, ovšem takový způsob oznámení není potřeba dodržet v poměrech společnosti s ručením omezeným, neboť jak vyplývá z judikatury, odvolání či odložení valné hromady může nastat i jinou formou, než jaká je stanovena pro svolání valné hromady.

Z výše uvedeného je zřejmé, že v právní úpravě společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti se objevují i značné rozdíly. Nejvýznamnější změny, které přinesla novela zákona o obchodních korporacích v této problematice, spatřuji v poměrech monistické struktury akciové společnosti a právu akcionářů uplatňovat návrhy a protinávrhy k záležitostem zařazeným na pořad valné hromady.

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

1.1. Odborné knižní publikace

- BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kolektiv. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 2733 s. ISBN: 978-80-7380-451-0.
- ČECH, Petr, ŠUK, Petr: *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. 1. vydání. Praha: BOVA POLYGON, 2016. 376 s. ISBN 978-80-7273-177-0.
- ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena a kolektiv. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 637 s. ISBN: 978-80-7478-735-5.
- DĚDIČ, Jan, ŠTENGLOVÁ, Ivana, KRŽÍŽ, Radim, ČECH, Petr. *Akciové společnosti*. 7. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 697 s. ISBN 978-80-7400-404-9.
- DVOŘÁK, Tomáš. *Valná hromada s.r.o.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 464 s. ISBN 978-80-7357-710-0.
- DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. 696 s. ISBN 978-80-7478-633-4.
- DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 984 s. ISBN 978-80-7478-961-8.
- ELIÁŠ, Karel. *Společnost s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: Prospektum, 1997. 254 s. ISBN 80-7175-047-6.
- FILIP, Václav, FYRBACH, David. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 616 s. ISBN 978-80-7552-231-3.
- GOLIAN, Ján, HAJNIŠOVÁ, Edita a kolektiv. *Judikatura: Spoločnosť s ručením obmedzeným*. 1. vydání. Bratislava: IURIS LIBRI, 2014. 281 s. ISBN: 978-80-89635-15-3.
- GRANCOVÁ, Božena, KROČKOVÁ, Katarína. *Judikatura vo veciach riadenia obchodných spoločností*. 1. vydání. Bratislava: Wolters Kluwer SR, 2020. 284 s. ISBN 978-80-571-0211-3.
- HANES, Dalibor. *Spoločnosť s ručením obmedzeným v novej právnej úprave*. 4. přepracované vydání. Bratislava: IURA EDITION, 2002. 425 s. ISBN: 80-89047-34-3.

- HEJDA, Jan, FINGER, Libor, PROSSER, Martin, SVOBODOVÁ, Nina, VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 2020. 279 s. ISBN 978-80-7554-268-7.
- HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 552 s. ISBN 978-80-7400-391-2.
- JOSKOVÁ, Lucie, PRAVDOVÁ, Markéta, DVOŘÁKOVÁ, Eva. *Nová společnost s ručením omezeným: právo, účetnictví, daně*. 3. vydání. Praha: Grada Publishing, 2018. 240 s. ISBN 978-80-271-0872-5.
- PATAKYOVÁ, Mária a kolektiv. *Obchodný zákonník. Komentár*. 5. vydání. Bratislava: C. H. Beck, 2016. 1691 s. ISBN: 978-80-89603-46-6.
- PELIKÁNOVÁ, Irena. *Komentář k obchodnímu zákoníku. 1 díl*. 4. vydání. Praha: ASPI Publishing, 2004. 607 s. ISBN 80-7357-009-2.
- ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr: *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 1128 s. ISBN 978-80-7400-540-4.

1.2. Odborné články

- ČECH, Petr. Svolání valné hromady. *Právní rádce*. 2008, č. 10, s. 4 a násl. ISSN 1210-4817.
- DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan. Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otazníky (2. část). *Obchodněprávní revue*. 2013, č. 4, s. 97 a násl. ISSN 1803-6554.
- DOČKAL, Tomáš. Kdo je oprávněn svolat zasedání valné hromady společnosti s ručením omezeným? *Rekodifikace & praxe*, 2016, č. 1, s. 28 a násl. ISSN 1805-6822.
- FILIP, Václav. Svolání valné hromady v akciové společnosti před a po rekodifikaci. *Právní fórum*. 2012, č. 11, s. 493 a násl. ISSN 1214-7966.
- JOSKOVÁ, Lucie. Kdy a jak svolat valnou hromadu s.r.o.? *Rekodifikace & praxe*. 2014, č. 4, s. 15 a násl. ISSN 1805-6822.
- JOSKOVÁ, Lucie. Právo akcionáře podávat návrhy a protinávhrhy. *Obchodněprávní revue*. 2014, č. 9, s. 251 a násl. ISSN 1803-6554.
- JOSKOVÁ, Lucie. Likvidátor a statutární orgán kapitálové společnosti v likvidaci. *Obchodněprávní revue*. 2017, č. 3, s. 70 a násl. ISSN 1803-6554.
- KŘÍŽ, Radim. Některé otázky spojené se způsobem svolání valné hromady akciové společnosti – část I. *Soukromé právo*. 2017, č. 1, s. 10 a násl. ISSN 2533-4239.

- KŘÍŽ, Radim. Některé otázky spojené se způsoby svolání valné hromady akciové společnosti – část II. *Soukromé právo*. 2017, č. 2, s. 9 a násl. ISSN 2533-4239.
- LOCHMANOVÁ, Ludmila. Valná hromada společnosti s ručením omezeným. *Rekodifikace & praxe*. 2015, č. 7, s. 14 a násl. ISSN 1805-6822.
- RADA, Ivan. Povaha valné hromady a povinnosti uložené statutárnímu orgánu v souvislosti s jejím konáním. *Právní rozhledy*. 2003, č. 8, s. 379 a násl. ISSN 1210-6410.
- OSWALDOVÁ, Michaela. Svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným a v akciové společnosti. *Ad Notam*. 2016, č. 2, s. 10 a násl. ISSN 1211-0558.

2. Seznam použitých internetových zdrojů

- ALEXANDER, Juraj, ARABASZ, Jindřich, ČÁP, Zdeněk a kolektiv. *Zákon o obchodních korporacích: Komentář* [online]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014 [cit. 26. 8. 2020]. ISBN 978-80-7478-537-5. Dostupné z: www.noveaspi.cz pod identifikačním číslem ASPI: KO90_2012CZ.
- ČERNÁ, Stanislava, JOSKOVÁ, Lucie. K postavení likvidátora. *Právní rádce* [online]. *Economia*. Publikováno 26. 5. 2011 [cit. 1. 9. 2020]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: <https://pravniradce.ihned.cz/c1-51924580-k-postaveni-likvidatora>.
- GERNATOVÁ, Lucie. *Odlišnosti kapitálové struktury podniků na burze kótovaných a nekótovaných*. Liberec, 2016. 91 s. Diplomová práce. Technická univerzita v Liberci, Ekonomická fakulta. Dostupné z: www.dspace.tul.cz.
- JANOŠEK, Vladimír. Odpovědnost jednatele za škodu způsobenou nezákonným svoláním valné hromady. *EPRAVO.CZ* [online]. Publikováno 18. 6. 2020 [cit. 26. 8. 2020], ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/odpovednost-jednatele-za-skodu-zpusobenou-nezakonnym-svolanim-valne-hromady-111268.html>.
- Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony, č. 33/2020 Dz. In: Beck-online [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck. Dostupné z: www.beck-online.cz.

3. Seznam použitých právních předpisů

2.1. Tuzemské právní předpisy

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění.
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstev (zákon o obchodních korporacích), v platném znění.
- Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, v platném znění.
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném od 1. 7. 2013 do 31. 12. 2013.
- Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění.
- Zákon č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu, v platném znění.
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění.
- Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v platném znění.
- Zákon č. 99/1963 Sb, občanský soudní řád, v platném znění.
- Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, v platném znění.

2.2. Zahraniční právní předpisy

- POLSKO. Ustawa z dnia 15 wrzesnia 2000 r. (Dz. U. 2000, Nr 94, poz. 1031) Kodeks spółek handlowych, v platném znění.
- SLOVENSKO. Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník, v platném znění.

2.3. Právní předpisy EU

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi.

4. Seznam použité judikatury

3.1. Judikatura Ústavního soudu ČR

- Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 19. listopadu 2019, sp. zn. III.ÚS 3207/18.

3.2. Judikatura Nejvyššího soudu ČR

- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. dubna 1997, sp. zn. 1 Odon 2/97.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. července 1999, sp. zn. 32 Cdo 2626/98.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. dubna 2000, sp. zn. 32 Cdo 2776/99.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. dubna 2000, sp. zn. 32 Cdo 2717/99.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. října 2000, sp. zn. 29 Cdo 1300/2000.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. září 2001, sp. zn. 29 Odo 88/2001.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. září 2001, sp. zn. 29 Odo 155/2001.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. května 2002, sp. zn. 29 Odo 657/2001.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. června 2002, sp. zn. 29 Odo 694/2001.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. dubna 2004, sp. zn. 29 Odo 783/2003.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 6. května 2004, sp. zn. 29 Odo 841/2003.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. února 2005, sp. zn. 29 Odo 407/2004.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. dubna 2005, sp. zn. 29 Odo 567/2004.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. listopadu 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. dubna 2006, sp. zn. 5 Tdo 9/2006.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. května 2006, sp. zn. 29 Odo 1168/2005.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. srpna 2006, sp. zn. 29 Odo 1023/2005.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. září 2006, sp. zn. 29 Odo 634/2005.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. 35 Odo 755/2005.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. června 2007, sp. zn. 29 Odo 984/2005.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. srpna 2007, sp. zn. 29 Odo 1233/2006.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. prosince 2007, sp. zn. 29 Odo 816/2006.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. prosince 2007, sp. zn. 29 Odo 524/2006.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. ledna 2008, sp. zn. 29 Odo 1429/2006.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. ledna 2008, sp. zn. 29 Odo 1205/2006.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. dubna 2008, sp. zn. 29 Cdo 372/2007.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. dubna 2009, sp. zn. 29 Cdo 3469/2008.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. června 2009, sp. zn. 29 Cdo 2340/2007.

- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. července 2009, sp. zn. 29 Cdo 590/2009.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 2. září 2009, sp. zn. 29 Cdo 4547/2008.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. září 2009, sp. zn. 29 Cdo 4284/2007.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. června 2010, sp. zn. 29 Cdo 3703/2009.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. října 2010, sp. zn. 29 Cdo 3374/2009.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. února 2011, sp. zn. 29 Cdo 4820/2010.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. října 2011, sp. zn. 29 Cdo 66/2011.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. listopad 2011, sp. zn. 29 Cdo 4796/2010.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. listopadu 2011, sp. zn. 29 Cdo 3779/2011.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. května 2012, sp. zn. 29 Cdo 272/2011.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. října 2012, sp. zn. 29 Cdo 1982/2011.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. prosince 2013, sp. zn. 32 Cdo 2484/2012.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. září 2014, sp. zn. 29 Cdo 2544/2014.
- Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. ledna 2016, sp. zn. Cpjn 204/2015.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. dubna 2016, sp. zn. 29 Cdo 3899/2015.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. července 2016, sp. zn. 29 Cdo 396/2016.
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. května 2017, sp. zn. 29 Cdo 257/2017.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. června 2018, sp. zn. 27 Cdo 1725/2017.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. března 2019, sp. zn. 27 Cdo 3885/2017.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. září 2019, sp. zn. 27 Cdo 2164/2018.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. března 2020, sp. zn. 27 Cdo 4108/2018.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. dubna 2020, sp. zn. 27 Cdo 2947/2018.

3.3. Judikatura ostatních soudů ČR

- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. února 2001, sp. zn. 7 Cmo 271/2000.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. února 2002, sp. zn. 14 Cmo 149/2001.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. dubna 2009, sp. zn. 7 Cmo 9/2009.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. května 2009, sp. zn. 7 Cmo 471/2008.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. března 2010, sp. zn. 7 Cmo 269/2009.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. června 2015, sp. zn. 7 Cmo 255/2014.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. června 2017, sp. zn. 14 Cmo 265/2016.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. října 2017, sp. zn. 7 Cmo 126/2014.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. ledna 2018, sp. zn. 7 Cmo 227/2017.

- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. dubna 2018, sp. zn. 7 Cmo 498/2016.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. října 2018, sp. zn. 14 Cmo 153/2017.
- Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. března 2020, sp. zn. 5 Cmo 38/2020.

3.4. Zahraniční judikatura

- SLOVENSKO. Rozsudek Najvyššieho súdu SR ze dne 1. července 2003, sp. zn. 1 Obo 154/02.
- SLOVENSKO. Rozsudek Najvyššieho súdu SR ze dne 29. července 2009, sp. zn. 29 Cdo 590/2009.
- SLOVENSKO. Rozsudek Najvyššieho súdu SR ze dne 30. května 2011, sp. zn. 5 Obdo 17/2010.
- SLOVENSKO. Rozsudek Najvyššieho súdu SR ze dne 1. září 2015, sp. zn. Obdo V 70/2003.

Svolání valné hromady tuzemské kapitálové společnosti

Abstrakt

Cílem této diplomové práce je popsat právní úpravu svolání valné hromady v tuzemských kapitálových společnostech, tedy společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti, a poukázat na základní rozdíly v právní úpravě těchto dvou typů společností. Současně má práce za cíl nastínit změny, které přinesla tzv. velká novela zákona o obchodních korporacích s účinností od 1. ledna 2021 v dané problematice. Důležitost zvoleného tématu spočívá v tom, že se dotýká všech kapitálových společností v České republice, jelikož každá společnost má povinnost svolat valnou hromadu alespoň jednou ročně k projednání řádné účetní závěrky.

Systematicky je práce rozdělena na pět částí, které se dále člení na kapitoly a na dílčí body jednotlivých kapitol. V první části je pojednáno o právní povaze svolání valné hromady. Ve druhé části je věnován prostor výčtu osob oprávněných ke svolání valné hromady a podmínkám, za kterých tak mohou učinit. Následující kapitola zpracovává nejčastější důvody ke svolání valné hromady a lhůty, které je potřeba dodržet. Současně se vyjadřuje k institutu náhradní valné hromady, kde je rozebrána možnost jeho využití ve společnosti s ručením omezeným. Čtvrtá část se zabývá způsobem svolání valné hromady, tedy oznámením o jejím konání společníkům či akcionářům pozvánkou. Začíná analýzou právní povahy pozvánky a pokračuje rozbořem včasnosti doručení pozvánky a s tím související otázky, zda je společnost s ručením omezeným povinna zveřejnit pozvánku na valnou hromadu na svých internetových stránkách, má-li je zřízeny. Dále popisuje jednotlivé náležitosti, které musí pozvánka obsahovat. Rovněž je zde věnován prostor otázce, zda je na pozvánce vyžadován podpis svolavatele a jaký vliv na podpis statutárního orgánu má způsob jednání za společnost zapsaný v obchodním rejstříku. Poslední část se věnuje případným změnám v místě a pořadu jednání valné hromady a dále podmínkám odvolání či odložení valné hromady, kde je rozebrána možnost analogického dovození právní úpravy akciové společnosti na společnost s ručením omezeným.

Klíčová slova: svolání valné hromady, společnost s ručením omezeným, akciová společnost

Convening a general meeting of a national limited company

Abstract

The aim of this diploma thesis is to describe the legal regulation of convening a general meeting of national limited companies, *i.e.* limited liability companies and joint-stock companies, and to point out the fundamental differences in the legal regulation of these two types of companies. Simultaneously the diploma aims to highlight the changes brought by the so-called major amendment to the Business Corporations Act with effect from 1 January 2021 in this matter. The cardinal importance of the chosen topic resides in the fact that it affects all capital companies in the Czech Republic, as each company is obliged to convene a general meeting at least once a year to discuss the regular financial statements.

The diploma thesis is systematically arranged into five parts – each of the parts is further subdivided into several chapters with its corresponding points. The first part deals with the legal nature of convening a general meeting. The second part is devoted to the list of persons authorized to convene a general meeting and the conditions under which they may do so. The following part focuses primarily on the most prevalent reasons for convening a general meeting and the time limits that need to be met. At the same time, it mentions the institute of a substitute general meeting which might potentially come into use in a limited liability company. The fourth part presents the process of convening a general meeting where it precisely describes how the announcement in the form of an invitation for shareholders takes place. It begins with an analysis of the legal nature of the invitation proceeding to explicate an analysis of the punctuality of delivery of the invitation and the related question of whether a limited liability company is required to publish the invitation to a general meeting on its website, provided it owns one. Further, it describes the individual requirements that each invitation must contain. Attention is also drawn to the question of whether a signature of a person who convened a general meeting is required to appear on the invitation and which impact the manner of acting on behalf of the company registered in the Commercial Register has on the signature of the statutory body. The last part deals with the potential changes of a venue and an agenda of a general meeting as well as the conditions of possible cancellation or postponement of a general meeting where the discussion was held if the application of an analogous inference of the legal regulation of a joint-stock company to a limited liability company could be used.

Key words: convening a general meeting, limited liability company, joint-stock company